

ਕੱਤਕ
ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 550

ਅਕਤੂਬਰ 2018

2/- ਰੁਪਏ

ਮਾਸਿਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਚੂਨਾ ਸੰਡੀ, ਲਾਹੌਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ)

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਦੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਕੱਤਕ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੦
ਅੰਕ ੧੦ ਜਿਲਦ ੯੫
ਅਕਤੂਬਰ ੨੦੧੮

ਸੰਪਾਦਕ ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਬੇਦੀ'

ਸਹਾਇਤਾ

ਦੇਸ਼	ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ ੨੦/-	ਸਾਲਾਨਾ ੫੦੦/-
ਲਾਈਫ ੨੦੦/-	(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net

E-mail : gurdwaragazette@gmail.com

info@sgpc.net

Phone: 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ-ਰਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ', ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ') ਵਿਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਇਥੋਂ ਹੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਿਨੈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,
ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-੬੮/੧੦੨੫੮ ਮਿਤੀ ੨੦-੬-੬੭ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਲੇਖ ਸੂਚੀ

ਲੇਖ	ਪੰਨਾ
ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ	੪
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	੫
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	੭
ਸੰਪਾਦਕੀ	੮
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ -ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ	੧੦
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ -ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ	੧੨
ਸਾਕਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ -ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਨਾਗੋਕੇ	੨੮
ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ -ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ	੩੨
ਕਵਿਤਾ -ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖੋਦੇਬੇਟ	੩੪
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖਬਰਨਾਮਾ	੩੫
ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ	੫੮
English Section	
Historical Events	109
Sri Guru Gobind Singh Ji - S. Surjit Singh 'Gandhi'	111

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ ਮਹੀਨਾ ਕੱਤਕ

- * ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੩-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੩-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੪-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੫-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ੬-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ੭-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੭-੧੫ ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ੯-੩੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੯-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- * ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- * ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੂਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
- * ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲਿਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ :

ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-੧੪੩੦੦੬
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭, ੫੮, ੫੯

੧੬ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ੧੫ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

- ੧੬ ਅਕਤੂਬਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਜਨਮ ਰਜੌਰੀ (ਕਸ਼ਮੀਰ) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
(੧੬-੧੦-੧੬੭੦)
- ੧੭ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਲੜਾਈ 'ਚ ਹਰਾਇਆ।
(੧੭-੧੦-੧੭੬੨)
- (ਅ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ। (੧੭-੧੦-੧੯੬੯)
- ੧੯ ਅਕਤੂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। (੧੯-੧੦-੧੯੨੧)
- ੨੦ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ।
(੨੦-੧੦-੧੭੮੩)
- (ਅ) ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ। (੨੦-੧੦-੧੯੧੦)
- (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇਅਰਟੇਕਰ ਜਥੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਇਆ।
(੨੦-੧੦-੧੯੨੦)
- ੨੧ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹਾਂ ਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। (੨੧-੧੦-੧੮੪੪)
- ੨੨ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਆ (ਆਕਲ ਦਾਸ) ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।
(੨੨-੧੦-੧੭੬੧)
- (ਅ) ਅਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ। (੨੨-੧੦-੧੯੦੯)
- ੨੪ ਅਕਤੂਬਰ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਆਦਿਕ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੀਡਰ ਸਨ। (੨੪-੧੦-੧੯੫੯)
- ੨੫ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਬਸਾਲੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਲਾਹੀ ਚੰਦ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਸਾਲੀ ਗਏ। (੨੫-੧੦-੧੭੦੨)
- (ਅ) ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਭਾਈ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਤਾ। (੨੫-੧੦-੧੯੨੩)
- ੨੭ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾਏ।
(੨੭-੧੦-੧੬੮੮)
- (ਅ) ੭੮ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। (੨੭-੧੦-੧੯੬੯)

- ੨੮ ਅਕਤੂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਠਹਿਰਨ ਮਗਰੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। (੨੮-੧੦-੧੯੮੮)
- ੩੦ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਨੰਦੇੜ ਲਈ ਚਾਲੇ ਪਾਏ। (੩੦-੧੦-੧੭੦੬)
- (ਅ) ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸ. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆਂ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੩੦-੧੦-੧੯੦੨)
- ੩੧ ਅਕਤੂਬਰ ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ। (੩੧-੧੦-੧੯੮੪)
- ੧ ਨਵੰਬਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। (੧-੧੧-੧੯੬੬)
- ੨ ਨਵੰਬਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। (੨-੧੧-੧੭੮੦)
- ੪ ਨਵੰਬਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੋਗਰਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਿਆ। (੪-੧੧-੧੮੪੦)
- ੫ ਨਵੰਬਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੋਗਰਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। (੫-੧੧-੧੮੪੦)
- ੭ ਨਵੰਬਰ ਬਰਤਾਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਲੈ ਲਈਆਂ। (੭-੧੧-੧੯੨੧)
- ੮ ਨਵੰਬਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਆਰ. ਈ. ਈਗਰਟਨ ਨੇ ਵਾਇਸ ਰਾਏ ਲਾਰਡ ਰਿਪਨ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਿਸੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। (੮-੧੧-੧੮੮੧)
- ੯ ਨਵੰਬਰ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ (ਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼, ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਕੇਂਦਰ ਪਾਸ ਛੱਡ ਕੇ) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। (੯-੧੧-੧੯੮੯)
- ੧੦ ਨਵੰਬਰ (ੳ) ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ 'ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਅਖ਼ਬਾਰ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। (੧੦-੧੧-੧੮੮੦)
- (ਅ) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਨੇ ੪ ਜੁਲਾਈ ੧੯੫੫ ਦੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾਖ਼ਲੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ। (੧੦-੧੧-੧੯੫੫)
- ੧੧ ਨਵੰਬਰ (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। (੧੧-੧੧-੧੯੭੫)
- (ਅ) ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਤਾ। (੧੧-੧੧-੧੭੫੭)
- ੧੨ ਨਵੰਬਰ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ (ਵਣਜਾਰੇ) ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਹੈ। (੧੨-੧੧-੧੯੭੫)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਕਤਿਕਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ...

ਕਤਿਕਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਦੋਸੁ ਨ ਕਾਹੂ ਜੋਗੁ॥
ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗੁ॥
ਵੇਮੁਖ ਹੋਏ ਰਾਮ ਤੇ ਲਗਨਿ ਜਨਮ ਵਿਜੋਗੁ॥
ਖਿਨ ਮਹਿ ਕਉੜੇ ਹੋਇ ਗਏ ਜਿਤੜੇ ਮਾਇਆ ਭੋਗੁ॥
ਵਿਚੁ ਨ ਕੋਈ ਕਰਿ ਸਕੈ ਕਿਸ ਬੈ ਰੋਵਹਿ ਰੋਜੁ॥
ਕੀਤਾ ਕਿਛੁ ਨ ਹੋਵਈ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਸੰਜੋਗੁ॥
ਵਡਭਾਗੀ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਉਤਰਹਿ ਸਭਿ ਬਿਓਗੁ॥
ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖਿ ਲੇਹਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਬੰਦੀ ਮੋਚੁ॥
ਕਤਿਕ ਹੋਵੈ ਸਾਧਸੰਗੁ ਬਿਨਸਹਿ ਸਭੇ ਸੋਚੁ॥੯॥

(ਪੰਨਾ ੧੩੫)

ਕੱਤਕ (ਦੀ ਸੁਹਾਵਣੀ ਰੁੱਤ) ਵਿਚ ਭੀ ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੋੜਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮੱਥੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ (ਦੀ ਯਾਦ) ਤੋਂ ਖੁੰਝਿਆਂ (ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ) ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ-ਕਲੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਚ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵੱਲੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜੀ ਰੱਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਫਿਰ) ਲੰਮੇ ਵਿਛੋੜੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮਾਇਆ ਦੀਆਂ (ਮਾਇਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ) ਮੌਜਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਭੀ ਇਕ ਪਲ ਵਿਚ ਦੁਖਦਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, (ਉਸ ਦੁਖੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ) ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਭੀ ਨਿੱਤ ਰੋਣੇ ਰੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, (ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਹੈ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ) ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ-ਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। (ਦੁਖੀ ਜੀਵ ਦੀ ਆਪਣੀ) ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, (ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਲਿਖੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਬਿਧ ਆ ਬਣਦੀ ਹੈ। (ਹਾਂ!) ਜੇ ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ (ਆਪ) ਆ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ਨਾਨਕ ਦੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ-) ਹੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਵਣ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ! ਨਾਨਕ ਨੂੰ (ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਤੋਂ) ਬਚਾ ਲੈ।

ਕੱਤਕ (ਦੀ ਸੁਹਾਵਣੀ ਰੁੱਤ) ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ (ਵਿਛੋੜੇ ਵਾਲੇ) ਸਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਝੋਰੇ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ॥੯॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਪੰਨੁ ਪੰਨੁ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ ਤਿਨੈ ਸਵਾਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸਰੱਈਏ, ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 26 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦੀਪਮਾਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਬੜੀ ਬਿਖਮ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸਰੂਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਕਾਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ ਨਗਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਣ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਸਾ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਤਮਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਮਾ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਵਿਗਾਸ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਸਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਇਥੇ ਜੁੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ, ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਤੱਕਦਿਆਂ ਮਨ ਖੇੜੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਜਦ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਉਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੀ ਕੀੜਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉੱਠ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੈ ਜਾਣੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਦਕਦਿਲੀ ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਿਰਤ-ਵਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ, ਇਹ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪ

ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਨਿਕਲੇ ਹਨ:

ਜੇ ਹਮਰੀ ਬਿਧਿ ਹੋਤੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾ ਸਾ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਹਰਿ ਜਾਣਹੁ ਆਪੇ॥

ਹਮ ਰੁਲਤੇ ਫਿਰਤੇ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛਤਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਕੀਰੇ ਹਮ ਥਾਪੇ॥

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੇਰਾ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਚੁਕੇ ਸਭਿ ਸੋਗ ਸੰਤਾਪੇ॥ (ਪੰਨਾ ੧੬੭)

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ-ਸਰੋਤ ਹਨ। ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਸਿਖਰ 'ਚੋਂ' ਨਿਕਲੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਗੁਰੂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਨੰਤ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹਉਮੈ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਸ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਸਭ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਆ ਕੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਆਪ ਸਭ ਵਡਿਆਈਆਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਮਿੱਥਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਜ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘਾੜਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵਸਾਏ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਇਥੋਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਮਾਣਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਮਨ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ:

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ ਤਿਨੈ ਸਵਾਰਿਆ॥ (ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਜਿਥੇ ਮਹਾਨ ਆਤਮਾ, ਆਤਮ-ਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਮਾਲ ਦੇ ਕਵੀ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਸਰਦੀਏ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਰਹੁਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੂਹੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਹੁਰੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਏ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਣਪ ਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬੂਟਾ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਦਿਨ ਦੂਣੀ ਤੇ ਰਾਤ ਚੌਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੋਂਦ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਉੱਦਮ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਨਵਾਂ ਮੌੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੌਮ ਪੱਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜਿਸ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਿਵਾਰਨ ਲਈ ਵਡਮੁੱਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸਕੂਨ ਮਨਫੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕਰੀਏ। ਇਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

-ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ

-ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ*

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜੀਵਨ ਸੇਵਾ, ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ, ਸਦ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼-ਜਨਕ ਹੈ। ਆਪ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਧਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਪਰ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੱਚੇ ਸਿਦਕ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਣੀ ਔਖੀ ਹੈ। ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਮਤ ੧੬੩੧ ਵਿਚ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' ਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਪਿੰਡ ਸਿਰਜਿਆ। ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਰਤੀ, ਹੁਨਰਮੰਦ, ਵਪਾਰੀ, ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਆਦਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਸਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ 'ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਮਤ ੧੬੩੪ ਵਿਚ ਇਥੇ ਇਕ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਰੋਵਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ+ਸਰੋਵਰ ਅਰਥਾਤ 'ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ੨੫ ਅੱਸੂ, ਸੰਮਤ ੧੫੯੧ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਦਾਸ ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਅਨੂਪ ਦੇਵੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ, 'ਜੇਠਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ 'ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਗੁਰੂ-ਜੋਤਿ ਦੇ ਚੌਥੇ ਵਾਰਸ ਬਣੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤਿ ਸਮਝਾਈ। ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ ਤਿਨੈ ਸਵਾਰਿਆ॥

ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਕਰਾਮਾਤਿ ਆਪਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰੈ ਧਾਰਿਆ॥

ਸਿਖੀ ਅਤੈ ਸੰਗਤੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰਿਆ॥

ਅਟਲੁ ਅਥਾਹੁ ਅਤੋਲੁ ਤੂ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਿਆ॥

(ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਆਪ ਨੂੰ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਨੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਹੂਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਸਰਕੇ ਲੈ ਆਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂਘ ਸਦਕਾ ਆਪ ਬਾਸਰਕੇ ਗਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ। ਇਥੇ ਆਪ ਗੁਰੂ-ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਕਥਾ-ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਦੇ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਵੀ ਡਟ ਕੇ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਆਪਣਾ ਨਿਰਬਾਹ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ। ਆਪ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ, ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਨੇਕ-ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦਾ

*ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦਾ ਦਾਮਾਦ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕ-ਲਾਜ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤੱਤਪਰ ਰਹੇ। ਇਕ ਵਾਰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸ਼ਰੀਕੇ ਦੇ ਸੋਢੀਆਂ ਨੇ ਮਿਹਣਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਸਹੁਰੇ-ਘਰ ਵਿਚ ਜਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਛਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪਰੰਤੂ ਤੂੰ ਤਾਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਢੇ ਕੇ ਗੱਲ ਹੀ ਗੁਆ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦੀਨ-ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਛਤਰ ਹੈ", ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਬਚਨ ਸੱਚ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਹੁਣ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਿਆਈ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਥੜ੍ਹੇ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਥੜ੍ਹੇ ਬਨਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਕੱਢ ਕੇ ਥੜ੍ਹੇ ਢੁਹਾ ਦਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮੇ ਦਾ ਸਿਦਕ ਡੋਲ ਗਿਆ ਪਰ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਵਿਚ ਭਿੱਜੇ ਸਤਬਚਨ ਕਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਦਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਤੰਬਰ ੧੫੭੪ ਈ: ਨੂੰ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਮੁੱਲ ਤੇ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ੩੦ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਮਾਤਰ ਲਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਦਾਤੀ, ਬਿਰਹੋਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ, ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਆਈ ਬ੍ਰਹਮ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਗੁਰ ਉਚਰੈਂ ਬਾਨੀ ਅਮ੍ਰਤ ਸਾਂਨੀ ਬੇਦ ਅਧਕਾਨੀ ਸੁਖਦਾਨੀ।

ਜੋ ਸੁਨ ਨਰ ਨਾਰੀ ਕਟੈਂ ਬਿਕਾਰੀ ਲਹਿ ਫਲ ਚਾਰੀ ਮੁਦ ਖਾਨੀ।

(ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪੰਨਾ ੧੦੩)

ਆਪਣਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਮਝ ਕੇ ੧ ਸਤੰਬਰ, ੧੫੮੧ ਈ: ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਮੇਰੀ ਸਮੁੰਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਆਉ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਿਮਰਤਾ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਈਏ !

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕੋ, ਸਿੰਘ ਸਜੋ

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ (ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ)

-ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ*

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ੨੪ ਸਤੰਬਰ, ੧੫੩੪ ਈ: (੨੫ ਅੱਸੂ, ਸੰਮਤ ੧੫੯੧) ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਹਰਦਾਸ ਸੋਢੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਇਆ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਚੂਨੀ ਮੰਡੀ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਨਾਮ ਰਸੀਏ, ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕ, ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੱਜਣ-ਸਨੇਹੀ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਚਿਹਰਾ ਇਲਾਹੀ ਨੂਰ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੌਸ਼ਨ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਨਿਮਰਤਾ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀਨੋ-ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਖਾਸ ਗਹਿਣੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ 'ਰਾਮਦਾਸ' ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ 'ਜੇਠਾ' ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੱਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ੭ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਸਾਇਆ ਉੱਠ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲੋਕ ਯਤੀਮ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਨੇ ਨਾਨਕ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਬਣਨਾ ਹੈ?

ਬਾਸਰਕੇ ਪਿੰਡ 'ਚ: ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਬਾਸਰਕੇ ਪਿੰਡ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਨੀ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਲੈ ਆਏ। ਬਾਸਰਕੇ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ-ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਬਾਸਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜਦ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਜੀ ਨਾਲ ਬਾਸਰਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਨਾਨੀ-ਦੋਹਤੇ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਗਏ। (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ ੬੨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਵਾਲਾ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ।

ਨਾਨਕੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਘੁੰਢਣੀਆਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਸਖ਼ਤ ਕਿਰਤ-ਕਮਾਈ ਸੀ। ਨਾਨੀ ਘੁੰਢਣੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਦੋਹਤਾ ਵੇਚ ਆਉਂਦਾ। ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੇ ਅਤੇ ਏਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ 'ਚ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਿਰਤ-ਕਮਾਈ ਨੇ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਖੜਤਾ, ਸੁਚੱਜਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਮਿਠਾਸ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੋਹਤੇ ਦੀ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਵੇਖ ਕੇ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਨੇਹ ਬਣ ਗਿਆ। (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧਦਾ ਗਿਆ।

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਿਵਾਸ: ਜਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣ ਦਾ

*ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਸਰਕੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ੧੨ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਨਗਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਦੀਆਂ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਘੁੰਢਣੀਆਂ ਵੇਚ ਕੇ ਕਮਾ ਬਾਕੀ ਸਮਾਂ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਤਮਿਕ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਪਰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ 'ਘੁੰਢਣੀਆਂ' ਵੇਚ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ।

ਸੰਗਤਾਂ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਗੁਰੂ-ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਖੀਰੀ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪ ਹੁਣ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਵਿਆਹ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮੋਹਰੀ ਜੀ, ਦੋ ਸਪੁੱਤਰੀਆਂ ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਸਨ। ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਜੁਆਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਪਿਛਲੇ ੧੧/੧੨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਗੁਣਾਂ, ਜੀਵਨ ਰਹਿਣੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਉੱਚਤਾ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਮੀਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਲਾਈ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਉਹ ਸਪੁੱਤਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਸਮਝ, ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ੨੨ ਫੱਗਣ, ਸੰਮਤ ੧੬੧੦ ਬਿ: (੧੫੫੩ ਈ:) ਵਿੱਚ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ੧੯ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਐਸੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਸਪੁੱਤਰੀ, ਗੁਰੂ-ਸੁਪਤਨੀ, ਗੁਰੂ-ਜਨਨੀ ਤੇ ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦ, ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਉਮੈ ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸਗੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਸੇਵਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ 'ਰਾਮਦਾਸ' ਸੱਦਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ, ਬਾਬਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਤੇ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਨ।

ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਘਾਲ ਕਮਾਈ: (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉੱਚਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ ਅਤੀ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੇਵਕ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਹੀ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਲੋਕਾਚਾਰ ਤੇ ਲੋਕ-ਮਿਹਣਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂੰ ਸਨ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਸਮਝ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪਰਪੱਕ ਕਰ ਲਿਆ।

ਪ੍ਰਚਾਰ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ: ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਭਵ-ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਤਾਰਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ-ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੀ ਸੀ।

ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਰਾਉਣ, ਉਚ-ਨੀਚ ਦੇ ਭੇਦ ਭਰਮ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਬਾਉਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸਭ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝ ਸਕਣ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚ ਸਕਣ। ਜਿਥੇ ਬਾਉਲੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਬਾਉਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ੨੫ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਜੋਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਵਾਈ ਸਨ ਪਰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ, ਸਿਦਕੀ ਸਿੱਖ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤਨ-ਮਨ ਨਾਲ ਕਰਦੇ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲੰਗਰ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਆਪ ਟੋਕਰੀ ਢੋਂਹਦੇ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਨ-ਮਨ ਲੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ-ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਆਈ। ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਟੋਕਰੀ ਢੋਂਹਦੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਇਥੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਦੀ ਕਿਉਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ? ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕੌੜੇ ਬੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੋਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਤੱਕਣ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਸਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਉੱਚਤਾ ਤੇ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਬੋਲ ਸੁਣ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿਹਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਸਕੇ ਕਿ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੁੱਛ ਹਨ।"

ਫਿਰ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਮੁਖ਼ਾਤਬ ਹੋਏ, "ਓਏ ਭੋਲਿਓ! ਇਹ ਮੇਰਾ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਰ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ, ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ, ਆਪਣਾ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਲੋਕ ਸੰਵਾਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਬੋਲ ਸੁਣ ਕੇ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਮਿਠਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰ ਤੱਕ, ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਲਾਹੌਰੋਂ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ

ਲੱਗੇ, "ਪੁਰਖੋ! ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਗਾਰੇ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਦੀਨ-ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਛਤਰ ਹੈ!"
ਬੰਸਾਵਲੀ ਨਾਮੇ ਦੇ ਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ:-

ਸਾਕ ਨਾ ਜਾਤਾ ਹਿਰਦੇ ਰਖਿਆ ਸੇਵਕੀ ਭਾਉ।
ਚੰਚਲਤਾਈ ਚਤਰਾਈ ਨ ਖੇਡਣ ਹੱਸਣ ਦਾ ਚਾਉ।
ਪ੍ਰੀਤ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕੀ ਰਖੀ
ਬਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੋਰ ਨ ਕੋਈ ਦੇਖਣ ਅੱਖੀ। (ਪੰਨਾ ੬੯)

ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ: ਇਕ ਵਾਰ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪਾਸ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਨ-ਆਸ਼ਰਮ ਦਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਨਾਮ ਦਾ ਉਚਾਰਨ- ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਇਹ ਵੇਦ-ਪਾਠ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ। ਇਹ ਤਾਂ ਪਿਤਰ-ਪੂਜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਲਾਹੌਰ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਜਾਣ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜਿਆ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿਣ-ਸੁਣਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭੈ-ਰਹਿਤ ਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ ਵੀ ਸਨ। (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕੇ ਨਵਿਰਤ ਕੀਤੇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੀ ਹੱਕ ਹਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮਾੜੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮ (ਕੰਮ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ 'ਨੀਚ' ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਿਰਉੱਤਰ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਜੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਹੋਈ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ: ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਿਦਕ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂੰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਭਨਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਤੇ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਥੜ੍ਹੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਦੋਨਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਥੜ੍ਹੇ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਥੜ੍ਹੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਬਣੇ, ਢਾਹ ਕੇ ਫਿਰ ਬਣਾਓ।" ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਰ ਥੜ੍ਹੇ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਾਫੀ ਵਾਰ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਤੇ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਥੜ੍ਹੇ ਬਣਾਏ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਣ। ਅਖੀਰ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਅੱਕ ਗਏ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੇਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਥੜ੍ਹਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਐਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।"

(ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀਓ! ਮੇਰੀ ਅਲਪ ਮਤ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਨ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਕਹੇ ਮੁਤਾਬਕ ਥੜ੍ਹੇ ਬਣਾ ਸਕਾਂ।"

'ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ- ਮੈਂ ਅਣਜਾਣ ਹਾਂ, ਨਿੱਤ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਿਤਾਰਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਮੇਰੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸੋ ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਰਹਿਮਤ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੜਾ ਬਣਾ ਸਕਾਂ:-

ਨੀਕੀ ਰੀਤਿ ਭਾਖਿ ਸਮਝਾਵਉ ।
ਮੈਂ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਭਾਗ ਬਿਚਾਰਾ ।
ਜਾਨਿ ਸਕਯੋ ਨਹਿੰ ਕਹਯੋ ਤੁਮਾਰਾ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਮਿਠਾਸ, ਗੁਰੂ-ਰਜਾ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿਦਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸਫਲ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕੌਣ ਹੈ?

ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣ, ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ ੧੫੭੪ ਈ: ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਹਿਲੀ ਅੱਸੂ, ਸੰਮਤ ੧੬੩੧ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਆਪਣੀ ਹੱਥੀਂ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਰਾਮਕਲੀ ਸਦ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਰਾਮਦਾਸ ਸੋਚੀ ਤਿਲਕੁ ਦੀਆ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਨੀਸਾਣੁ ਜੀਉ ॥੫॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਜਿ ਬੋਲਿਆ ਗੁਰਸਿਖਾ ਮੰਨਿ ਲਈ ਰਜਾਇ ਜੀਉ ॥
ਮੋਹਰੀ ਪੁਤੁ ਸਨਮੁਖੁ ਹੋਇਆ ਰਾਮਦਾਸੈ ਪੈਰੀ ਪਾਇ ਜੀਉ ॥
ਸਭ ਪਵੈ ਪੈਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੇਰੀ ਜਿਥੈ ਗੁਰੁ ਆਪੁ ਰਖਿਆ ॥
ਕੋਈ ਕਰਿ ਬਖੀਲੀ ਨਿਵੈ ਨਾਹੀ ਫਿਰਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਣਿ ਨਿਵਾਇਆ ॥
ਹਰਿ ਗੁਰਹਿ ਭਾਣਾ ਦੀਈ ਵਡਿਆਈ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ ਰਜਾਇ ਜੀਉ ॥
ਕਹੈ ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਪੈਰੀ ਪਾਇ ਜੀਉ ॥੬॥੧॥

(ਪੰਨਾ ੯੨੨-੨੩)

ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਨੋ-ਅਵਸਥਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਵਨ ਬੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤੀ:-

ਜੋ ਹਮਰੀ ਬਿਧਿ ਹੋਤੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾ ਸਾ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਹਰਿ ਜਾਣਹੁ ਆਪੇ ॥

ਹਮ ਰੁਲਤੇ ਫਿਰਤੇ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛਤਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਕੀਰੇ ਹਮ ਥਾਪੇ ॥ (ਪੰਨਾ ੧੬੭)

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ: ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਮਤ ੧੬੨੧ ਈ: ਵਿੱਚ ਤੁੰਗ, ਗੁੰਮਟਾਲਾ, ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਪਿੰਡਾਂ ਪਾਸ ਇਕ ਤਾਲ ਪੁਟਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸੰਤੋਖਸਰ ਰੱਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਇਕ ਪਿੰਡ ਬੰਨ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਉਂ "ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ" ਰੱਖਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮਕਾਨ ਬਣਵਾਏ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਨਾਉਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। ਦੁਖਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਸੰਮਤ ੧੬੩੪ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਤਾਲ ਖੁਦਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਉਂ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸਰ' ਰੱਖਿਆ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ:

ਬੈਠਾ ਸੋਢੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਰਾਮਦਾਸੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਾਵੈ।

ਪੂਰਨੁ ਤਾਲੁ ਖਟਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਵਿਚਿ ਜੋਤਿ ਜਗਾਵੈ। (ਵਾਰ ੧:੪੭)

ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵੱਸੇ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਗਤ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ੫੦੦ ਵਿੱਘੇ ਤੁੰਗ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ੭੦੦ ਅਕਬਰੀ ਰੁਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ੫੨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਰੂ ਬਜ਼ਾਰ ਤੇ ਮੋਚੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਪਾਸ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਇਸ ਨਗਰ ਦੇ ਦੋ ਨਾਂ 'ਚੱਕ ਗੁਰੂ' ਤੇ 'ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਸੰਘਣੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ ਹੈ:

ਵਸਦੀ ਸਘਨ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ॥ (ਪੰਨਾ ੧੩੬੨)

ਵਪਾਰ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਕਾਰਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿਣੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ: ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਧੀਆਂ ਸਨ। ਸੇਠ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਇਆ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ- ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੋ? ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ: ਪਿਤਾ ਜੀ! ਅਸੀਂ ਆਪ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਾਂਦੀਆਂ-ਪਹਿਨਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਪਰ ਪੰਜਵੀਂ ਧੀ 'ਰਜਨੀ' ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਉ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ: ਪਿਤਾ ਜੀ! ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਾਂਦੀ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪਹਿਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਸੇਠ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ- ਰਜਨੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ ਲੂਲ੍ਹੇ-ਲੰਗੜੇ-ਪਿੰਗਲੇ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਰਜਨੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕੌਣ ਪਾਲਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਰਜਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਅਥਾਹ ਸਿਦਕ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਿਲੋਂ ਉਸ ਪਿੰਗਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਤਿ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਜਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਗਲੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਘਰੋਂ ਚੱਲ ਪਈ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਗਲੇ ਪਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਪਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਦੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਟੋਕਰੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੁੱਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ ਛਾਵੇਂ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਗਲੇ ਨੇ ਲਾਗੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਛੱਪੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਲੇ ਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ- ਜੋ ਚਿੱਟੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿੰਗਲਾ ਵੀ ਹਿੰਮਤ-ਦਲੇਰੀ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਛੱਪੜੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨੌਂ-ਬਰ-ਨੌਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦ ਰਜਨੀ ਵਾਪਸ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਟੋਕਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਤੇ

ਖੂਬਸੂਰਤ ਨੌਜੁਆਨ ਨੂੰ ਬੈਠਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਨੌਜਵਾਨ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਹਾਂ। ਰਜਨੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਅਖੀਰ ਝਗੜਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਜਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਬੀਬੀ ! ਇਹ ਹੀ ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਹੈ- ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਫਲ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜਨੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾਏ ਮਹਾਂਵਾਕ ਹੈ:-

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਤਿਵਾਦੀ ਜਿਤੁ ਨਾਤੈ ਕਉਆ ਹੰਸੁ ਹੋਹੈ ॥ (ਪੰਨਾ ੪੯੩)

ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ: ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਂਗ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ, ਸੰਗਤ-ਪੰਗਤ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਵਾਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵਕ ਕਰਨ ਅਤੇ "ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ" ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਵ 'ਮਸੰਦ' ਥਾਪਿਆ। ਮਸੰਦ ਗੁਰੂ-ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਾਰ-ਭੇਟਾ; ਮਾਇਆ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲੱਗਾ, ਉਥੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਸਭ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸ ਅਨੂਪਮ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ 'ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

ਡਿਠੇ ਸਭੇ ਥਾਵ ਨਹੀ ਤੁਧੁ ਜੇਹਿਆ॥ (ਪੰਨਾ ੧੩੬੨)

ਅੱਜ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਰੋਸਾਈ ਇਸ ਪਾਵਨ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ 'ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ' ਇਹ ਬੋਲ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਨਿਕਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੀ: ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਕ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਕਰਨੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਹੈ:-

ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿਖੁ ਅਖਾਏ ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥

ਉਦਮੁ ਕਰੇ ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਿ ਨਾਵੈ ॥

ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪੈ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਦੋਖ ਲਹਿ ਜਾਵੈ ॥

ਫਿਰਿ ਚੜੈ ਦਿਵਸੁ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵੈ ਬਹਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥

ਜੋ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਧਿਆਏ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਰਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥

ਜਿਸ ਨੋ ਦਇਆਲੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਾਵੈ ॥

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥ (ਪੰਨਾ ੩੦੫)

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੭ 'ਤੇ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦਾ ਚੌਰ ਟਾਹਿਬ ਹੈਂਡ ਗੁੰਬੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗੋਆਨੀ ਜਗਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਈਨਪੁਰ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (10 ਸਤੰਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉਧਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂਚੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੌਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਵੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ। (16 ਸਤੰਬਰ)

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਬਣੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਥਲ (ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ) ਵਿਖੇ ਲਾਘੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ., ਸ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (17 ਸਤੰਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਵਰਟੀਕਲ ਗਾਰਡਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਕੇ. ਝਾਮ, ਵਪਾਰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ੍ਰੀ ਰੋਹਿਤ ਮਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (12 ਅਕਤੂਬਰ)

ਮਲੇਸ਼ੀਆ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੇਸ਼ੀਫਿਕ ਮਾਸਟਰ ਖੇਡਾਂ 2018 ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਤਗਮੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਈ ਗੋਇੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ੁਮੇਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (17 ਸਤੰਬਰ)

ਸੰਚਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਈ ਆਨਲਾਈਨ ਭੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਵਟਵੇਅਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜ਼ੁਮੇਦੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਈ ਗੋਇੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਕ, ਸ. ਜਤਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਗੀ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (18 ਸਤੰਬਰ)

ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਦਮਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੁਪ ਸਿੰਘ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (27 ਸਤੰਬਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (11 ਸਤੰਬਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਾਂਗ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਜੁਨੀ: ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। (12 ਸਤੰਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕਾਬਲੀ ਤੇ ਖੋਸਤੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਸੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ। (19 ਸਤੰਬਰ)

ਐਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ। (20 ਸਤੰਬਰ)

ਕਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜਮ ਸ਼ੇਕੇ ਅਵਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ। (23 ਸਤੰਬਰ)

ਭਾਈ ਘਨੂੰਦੀਆ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੀ 300 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਮੁਖੀ ਮਹੰਤ ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਵਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (20 ਸਤੰਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਜਨਰਲਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਠਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ, ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (22 ਸਤੰਬਰ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਜਥੇ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਜਥੇ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਜ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਈਪੁਈ, ਸ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਸ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਤੇ ਹੋਰ। (24 ਸਤੰਬਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਦਫ਼ਤਰ ਢੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (29 ਸਤੰਬਰ)

(ਪੰਨਾ ੧੮ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੂਹੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਬਾਰੇ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਯੋਗ ਹੈ:-

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ ਤਿਨੈ ਸਵਾਰਿਆ॥

ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਕਰਾਮਾਤਿ ਆਪਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰੈ ਧਾਰਿਆ॥

ਸਿਖੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰਿਆ॥

ਅਟਲੁ ਅਥਾਹੁ ਅਤੋਲੁ ਤੂ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਿਆ॥

(ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਥਾਪਣਾ: ਜੰਡਿਆਲੇ ਦਾ ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਚਾਨਕ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਆਟਾ ਗੁੰਨੂ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਟੇ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਨਾ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਲਏ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ 'ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਦੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਤੇ ਘਾਲ-ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਹੰਦਾਲ ਨੂੰ ਥਾਪਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੌਂਪੀ।

ਗੁਰਬਾਣੀ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ੩੦ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ੨੪੬ ਸ਼ਬਦ, ੩੩ ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਤੇ ੨੮ ਛੰਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ੨੨ ਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ੮ ਵਾਰਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ: ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣ, ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਮਹਾਨ ਉੱਤਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਦੀਰਘ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ, ਪਰਖ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਸਪੁੱਤਰ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਤਿਲਕ ਲਗਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ ੧੫੮੧ ਈ: ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ ਗਏ। ਉਸ ਵਕਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਮਰ ੪੭ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ
੧੨ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਣ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨ।

ਸ਼ਾਕਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ

-ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ 'ਰਾਹੀ' ਨਾਗੋਕੇ*

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੨੦ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਰਸਦ ਨਾਲ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਭੁੱਖੇ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾ ਕੇ ਉਚ-ਨੀਚ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਮਿਟਾ ਇਕ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਰੀਤ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਟਕ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਆਪਣੇ ਕੈਦੀ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਤੇ ਉਲੀਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਭ ਕੁਝ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ: ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ੪੬ ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਤੋਂ ਲੱਗਭਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਪੀਰ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਜੋ ਕਿ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਖੁਰਾਸਾਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਇਸ ਦਾ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ਆਪ ਉਪਰ ਇਕ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਚਸਮਾ ਸੀ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਪਾਣੀ ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਪੀਰ ਕੰਧਾਰੀ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਮਤ 'ਤੇ ਮਾਣ ਸੀ। ਪੱਛਮ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਇਸ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ। ਇਸ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਤੋੜਣ ਲਈ ਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਥੇ ਆਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗ ਗਈ ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਦੇ ਵਾਰੀ ਗਏ। ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਬੋਲਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਏਂ, ਕੀ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਿਲਾ ਸਕਦਾ?

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਕ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰ ਵਹਿ ਤੁਰੀ। ਪਾਣੀ ਪੀ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਪਿਆਸ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਉਧਰ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਨੇ ਜਦ ਆਪਣਾ ਚਸਮਾ ਸੁੱਕਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋ ਇਕ ਭਾਰੀ ਭਰਕਮ ਪੱਥਰ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲ ਰੇੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਰੋਕ ਲਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸਰੋਵਰ ਕੰਢੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਉਸ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਹੋਇਆ। ਪਿੱਛੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਵਾਈ ਤੇ ਨਾਮ ਜਮੀਨ ਲਗਵਾਈ। ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਨੇ ੧੮ ਨਵੰਬਰ ੧੯੨੦ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮਕਸਦ ਆਚਰਨਗੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ (ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਤੇ ਜਮੀਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹੱਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ੮ ਅਗਸਤ ੧੯੨੨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੱਕਰਾਂ ਛਾਂਗ ਪੰਜ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਲਣ ਵੱਢ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ

*ਹਾਉਸ ਨੰ. ੨੦੩-੨੦੪ ਨਿਉਂ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਮੰਦਰ ਵਾਲਾ ਬਜ਼ਾਰ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਉਪਰ ਚੋਰੀ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੇ-ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਤੇ ੫੦-੫੦ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ੨੨ ਅਗਸਤ ੧੯੨੨ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪੁਲਸ ਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮੁਖੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹੁਣ ਹਰ ਰੋਜ਼ ੧੦੦-੧੦੦ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਬੀਟੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਬਲੋਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਡਾਗਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਬਿਹੋਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਦੂਰ-ਦੁਰੇਡੇ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਸਾਕਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ: ੨੯ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੨੨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਅਟਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪੈ ਗਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰੋਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਾਉਣਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਉਣੀਆਂ ਪੈਣ! ਮੋਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ: ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਾਮ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁੰਬੀ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਮਾਘ ੧੯੪੨ ਬਿ., ੧੪ ਨਵੰਬਰ ੧੮੮੫ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਰੂਪ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਸਚਖੰਡ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾਮ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੰਥਿਆ, ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ ਆਪ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆ ਲੱਗੇ। ਇਥੋਂ ਆਪ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ੧੯੨੨ ਈ. ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ। ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਥ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ। ਸਾਕੇ ਸਮੇਂ ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ੩੬ ਸਾਲ ੯ ਮਹੀਨੇ ੧੫ ਦਿਨ ਸੀ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ: ਭਾਈ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ੧੫ ਚੇਤ ਬਿੱਤ ਅਸ਼ਟਮੀ ੧੯੫੬ ਬਿ. ੨੬ ਮਾਰਚ ੧੮੯੯ ਨੂੰ ਨਗਰ ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਜਨਮੇ। ੧੧ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੧੮ ਨੂੰ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਗਰ ਲੋਹੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਜੀ ਨਾਲ ਆਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਲੜਕੀ ਤੇ ਇਕ ਲੜਕੇ ਸ. ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਪਰ ਇਹ ਭਾਈ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਗਰ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਮੰਡੀ ਭਲਵਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਰਗੋਧਾ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭਿਆ। ਛੇ-ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਫਿਰ ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਆੜਤੀਏ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਆਪ ਫੌਜ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾ ਨੌਕਰ ਹੋਏ। ਇਥੋਂ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖੂਨੀ ਸਾਕਾ ਵਾਪਰਿਆ ਤਾਂ ਮਨ 'ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪ ਨੇ ਕਾਲੀ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਾਲੀ ਦਸਤਾਰ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਤੇ ਨਾ ਉਤਾਰੀ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਚਲੇ ਆਏ। ਆਪ

ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਥ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰ ਪਏ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਕਾਰਜ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਾਕਾ ਵਾਪਰਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਜ਼ਬਾ ਅੰਦਰ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਆਪਣੇ ਕੈਦੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੁੰਭ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਉਹ ਭਲਾ ਕਿੱਦਾਂ ਖੁੰਜ ਜਾਂਦੇ! ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਬਿਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਿਯ ਹਥ ਪੈਰ ਹੋਰ ਨਿਹਫਲ ਕਰਨੀ' ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਗਿ. ਸ਼ੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੀਤਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੰਝ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਸੁਣ ਗੱਲ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕਿਹਾ ਮੂੰਹੋਂ, ਮਨਾ ਮੇਰਿਆ ਉਠ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾ।

ਸ਼ਮਾਂ ਮਿਲੇ ਨਾ ਮਿਲੇ ਫਿਰ ਪਤਾ ਕੀ ਏ, ਲੱਗਾ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੁੰਭ ਨਿਸਾਰ ਹੋ ਜਾ।

ਮਤਾਂ ਸ਼ਮਾਂ ਉਸ਼ੇਰ ਦੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਜੇ, ਉਠ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮਾਰ ਹੋ ਜਾ।

ਭੁੱਖੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰੱਜ ਕੇ, ਭੁੱਖੇ ਇੰਜਨ ਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਭੁੱਖੇ ਤੇ ਪਿਆਸੇ ਕੈਦੀ ਆਪਣੇ ਪੈਨਸ਼ਨੀਏ ਫੌਜੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਗਏ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਆਪ ੨੩ ਸਾਲ ੭ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ 'ਚੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਗੱਡੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ-ਦਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ੨੯ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਅਟਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਤੋਰੀ ਗਈ। ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਰਾਤ ਹੀ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿਸੇ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗਨ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤੇ। ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਸੰਗਤਾਂ 'ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਦੇ ਜਾਪ ਕਰਦੀਆਂ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਰੱਖ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗੱਡੀ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਾ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੱਡੀ ਨਾ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ'। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਲਾਤ ਨੂੰ ਗਿ. ਸ਼ੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੀਤਲ ਨੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਨਿਰਾ ਕਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਫੜ੍ਹਾਂ ਫੋਕੀਆਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਮਾਰਦੇ ਨਹੀਂ।

ਪੁੱਤਰ ਦਸਮ ਦੇ ਵੀਰ ਹਾਂ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ, ਲੱਥੇ ਸੀਸ 'ਤੇ ਵੀ ਤੇਗੋਂ ਹਾਰਦੇ ਨਹੀਂ।

ਰੁਲੂ ਰੇਤ ਅੰਦਰ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਭਾਵੇਂ, ਕਣੀ ਇਕ ਵੀ ਹੀਰੇ ਦੀ ਦਮਕਦੀ ਰਹੂ।

ਜਦ ਤੱਕ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦੋਵੇਂ ਕਾਇਮ ਸੀਤਲ, ਸ਼ਾਨ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸਦਾ ਚਮਕਦੀ ਰਹੂ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੋਧਨ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਗੱਡੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅੱਜ ਫੇਰ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ। ਉਧਰ ੧੦ ਵਜੇ ਗੱਡੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲ ਵੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਲਏ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਰਦ ਸਭ ਰੇਲਵੇ ਲਾਇਨ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹੀ ਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇ ਸਕੇ ਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਸੀ ਬੈਠੇ ਸਨ ਉਹ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਓਧਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਈ ਧੂਆਂ ਕੱਢੀ ਤੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਗੱਡੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਤਿਲ ਭਰ ਵੀ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਭਲਾ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਕਦੋਂ ਡੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਜਾਪ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਗੱਡੀ ਦੇ ਡਰਾਇਵਰ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਹਿੱਲੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਲਾਇਨ 'ਚੋਂ ਉਠੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਧਾਰ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਏ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਜਾਨਾਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਲੀਆਂ ਜਾਣ ਆਪਣੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ। ਡਰਾਇਵਰ ਆਪ ਬੇਬੱਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸਭ ਹੀਲੇ ਬੇਕਾਰ ਗੱਡੀ ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਆਣ ਚੜ੍ਹੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਰੋਕੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਰੁੱਕ ਕਿਦ੍ਹਾਂ ਗਈ? ਨਾ ਰੁਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗੱਡੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਗੰਮੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਕਾਰਨਵਸ ਹੋ ਰੁੱਕ ਗਈ ਪਰ ਇਹ ਭੋਲਾ ਡਰਾਇਵਰ ਕਿੱਦਾਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਛੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ੧. ਸ. ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਮਜਾਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਕ ੨. ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਮਜਾਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਕ ੩. ਸ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਲਾਲਪੁਰਾ, ਢੋਟੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ੪. ਸ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਲਵਾਈ, ਗੁ. ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਿੰਡ ਪਤਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੈਮਲਪੁਰ) ੫. ਸ. ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ (ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ) ੬. ਸ. ਕਲਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਮਹਿਤਾਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਜ਼ਫਰਾਬਾਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਘਾਇਲ ਹੋਏ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਥੱਲਿਓਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਾਵੋ! ਆਪਣੇ ਕੈਦੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ।" ਸੋ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਛਕਾਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੱਡੀ ਅੱਗੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ੩੧ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੨੨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਹਨਾਂ ਅਣਖੀਲੇ ਤੇ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਸੂਰਬੀਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਿਸਕਾਮ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਧਰਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਇਕੱਠਿਆਂ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ੧ ਨਵੰਬਰ ੧੯੨੨ ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੇ ਲਈ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਰ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ।

ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ

-ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਬੇਦੀ'

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਰੁਤਬਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸੰਗਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਪਤਾ ਵੇਲੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਾਂਹ ਫੜਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਬਿਪਤਾ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰੰਗ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੇਵਲ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮਾਨਸੱਤੀਆਂ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਦੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪੰਥ ਰਤਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸੇਵਾ ਰਤਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਹੋਏ ਹਨ।

ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 400 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਇਕ ਲੱਖ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਹੁਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਝੰਬੇ ਪਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਹਰ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ

*ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੋਨ ਮਾਝਾ, ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੁਆਬਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭੀ ਇਸ ਲਹਿਰ ਤਹਿਤ ਜਨਵਰੀ 2017 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਤੰਬਰ 2017 ਤੱਕ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਲਵਾ ਜੋਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ 29400 ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਝਾ ਜੋਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 39000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਆਬਾ ਜੋਨ ਵਿਚ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ 94394 ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵੱਲੋਂ 2400 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 27 ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 34 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਫ੍ਰੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫ੍ਰੀ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਉਥੇ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ 4 ਹੋਰ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਬਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਫ੍ਰੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਬੱਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਨੇੜਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਆਈਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ, ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਹਨ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਸੁਰਖੀਆਂ ਲਈ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੀ ਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਕੁ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਦਾਚਿਤ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਸਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਲ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੀਏ !

ਕਵਿਤਾ

ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਅਖਵਾਇਆ

-ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖੋਦੇਬੇਟਾ*

ਚੂਨਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਲਹੌਰ ਦੇ ਜਨਮ ਧਾਰਿਆ ਬਾਲਕ।
ਕੀ ਜਾਣੇ ਕੋਈ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਹੋਊ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦਾ ਪਾਲਕ।
ਅਜੇ ਤਾਂ ਉਮਰ ਨਿਆਣੀ ਸੀ ਜਦ ਮਾਂ ਕਰ ਗਈ ਚੜ੍ਹਾਈ।
ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰੇ ਹੋ ਗਈ ਵੀਰਾਨ ਲੁਕਾਈ।
ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਲ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੇ ਲਾਇਆ।
ਨਾਲ ਗਰੀਬੀ ਜੁਝਦਿਆਂ ਨਾ ਰੱਬ ਨਾਲ ਰੋਸ ਜਤਾਇਆ।
ਬਾਲ ਉਮਰੇ ਆਣ ਪੈ ਗਿਆ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਇਹ ਭਾਰਾ।
ਵੇਚ ਘੁੰਛਨੀਆਂ ਭਾਈ ਜੇਠੇ ਨੇ ਕੀਤਾ ਇੰਜ ਗੁਜ਼ਾਰਾ।
ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਬਾਸਰਕੇ ਦੇ ਵਾਸੀ।
ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸਭ ਕਰਦੇ ਬੰਦ ਖ਼ਲਾਸੀ।
ਮਨ 'ਚ ਤਾਂਘ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੈ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸੀ ਆਏ।
ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਨਿਹਾਲ ਹੋਇਆ ਮਨ ਚਰਨੀਂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ।
ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਵੇਚ ਘੁੰਛਨੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਾਉਂਦੇ।
ਦਿਨ ਰਾਤ ਟਹਿਲ ਸੰਗਤ ਦੀ ਕਰਦੇ ਸਦਾ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆਉਂਦੇ।
ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਯੋਗ ਜਾਣ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦਾਮਾਦ ਬਣਾਇਆ।
ਫਿਰ ਵੀ ਰਤਾ ਗੁਮਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਮਨ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਾਇਆ।
ਸਿਰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਚੱਕ ਟੋਕਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।
ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਜੁਠੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਝੇ ਲਾ ਲਈ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ।
ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੱਕੀ ਵੇਖ ਟੋਕਰੀ ਬੋਲ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਮਾਰੇ।
ਮਨ ਵਿਚ ਰੋਸ ਰਤਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸਹਾਰੇ।
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਯੋਗ ਜਾਣ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।
ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਅਖਵਾਇਆ।

*ਪਿੰਡ ਖੋਦੇ ਬੇਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਰੋਏ
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ

-ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ
ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

-ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ
ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੌਂਪਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ ਪੰਗਤ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੀ ਛਕਿਆ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਤੇ ਪਤਾਸਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਲਾਜ਼ਾ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਦੇ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ। ਪਰਕਰਮਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਇਥੇ ਸਥਿਤ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ੧੯੮੪ 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਰੁਕ ਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੌਂਪ ਕੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਰਾਹੀਂ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਪਾਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲਾਂਘੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਉਠਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ੪ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਾਸ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਸਲਾ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਜਨਰਲ ਐਸੰਬਲੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ੧੯੮੪ ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਉਠਾਇਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਵੰਬਰ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ, ਕਾਨ੍ਹਪੁਰ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ (ਕਿਰਪਾਨ, ਕੜਾ ਤੇ ਦਸਤਾਰ) ਬਾਰੇ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਨਰਲ ਐਸੰਬਲੀ ਅਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਉਠਾਏ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਬੰਧੀ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟਰੇਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਬਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਤੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਤਾਸਿੰਘਾ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਕਸੀਅਨ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਅਟਾਰੀ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ. ਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੦੩ ਅਕਤੂਬਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਬਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ ਨੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇੱਕ

ਵਫ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮੇਘਾਲਿਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਸਥਾਨਕ ਖਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਲੋਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਾੜ ਫੂਕ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਹਲਾਤਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਫ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਹਲਾਤ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜਾ ਬਜ਼ਾਰ ਲਈ ੧੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਤੇ ਸੱਕਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਸਾਲ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਸਥਾਨਕ ਖਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਘਾਲਿਆ ਪਹੁੰਚੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਲਈ ਕੀਰਤਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਅਤੇ ਸ. ਦੀਪਇੰਦਰ ਸਿੱਖ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ ਖੁਦ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਜਾ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ. ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜਾ ਬਜ਼ਾਰ ਲਈ ੧੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ੨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਅੰਸ ਸ਼ੇਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ੨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ੫੦ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ੨੧-੨੧ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੰਸ ਸ਼ੇਰ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸ਼ਰੂਮ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ੧੨ ਸਤੰਬਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਧਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੱਲੋਂ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉਧਮਪੁਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਉਧਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ੨੩ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਸਜਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੱਲੂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਢਾਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਤਬਲਾ ਤੇ ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਸੈੱਟ ਅਤੇ ਚੰਦੋਆ ਸਾਹਿਬ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਾਣ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਗਿਆਨੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ ਅਤੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉਧਮਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੱਕਤਰ ਸ. ਨਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ੧੬ ਸਤੰਬਰ

ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੇਸੀਫਿਕ ਮਾਸਟਰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਤਗਮੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੇਸੀਫਿਕ ਮਾਸਟਰ ਖੇਡਾਂ ੨੦੧੮ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਅਤੇ ਦੋ ਕਾਸੀ ਦੇ ਤਗਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਨੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੇਸੀਫਿਕ ਮਾਸਟਰ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਟਰਿਪਲ ਜੰਪ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਨੇ ਤਗਮਾ ਜਦਕਿ ਲੰਬੀ ਛਾਲ ਅਤੇ ੨੦੦ ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਸੀ ਦੇ ਤਗਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ੰਨਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਤਗਮੇ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂਵਾਲਾ, ਸ. ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਬੱਜੂਮਾਨ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਪੀਆਣਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਦੇ ਭਰਾ ਸ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੂਹਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੭ ਸਤੰਬਰ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਨਲਾਈਨ ਭੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਹੁਣ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ ਰਸੀਦ

ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ 'ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾ ਸਿਸਟਮ' ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁਣ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਟਾ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਾਟ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਡਾਟ ਨੈੱਟ

(www.sgpc.net) 'ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਭੇਟਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਰਸੀਦ ਮਿਲਿਆ ਕਰੇਗੀ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਭੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਤ ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ 'ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾ ਸਿਸਟਮ' ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਭੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਇਕ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੌਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਡੈਬਿਟ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਪੀ.ਏ., ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਮਧੁਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੮ ਸਤੰਬਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਕਾਬਲੀ ਤੇ ਖੋਸਤੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇਗੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ

ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਬਲੀ ਤੇ ਖੋਸਤੀ ਸੰਗਤ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਉਹ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ੨੦੦ ਦਾ ਜੱਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਬਲੀ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਸਲਵਾਰ ਕਮੀਜ਼ ਤੇ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸੰਗਤ ੨੪ ਅਕਤੂਬਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਪੜਤਾਲ ਗਾਇਨ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮ, ੨੫ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਰਾਗ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ੨੬ ਅਕਤੂਬਰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੰਦ ਮਾਣੇਗੀ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੌਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਖਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ

ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨਗੇ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸ. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮਨਸਾ ਰਾਮ ਖੋਸਤੀ, ਸ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹੰਸਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਪਿੰਕੀ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਲੂਜਾ, ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੯ ਸਤੰਬਰ

ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੀ ੩੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ -ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, - ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪਾਤਰ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੀ ੩੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਉੱਚ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਅਗਵਾਈ ਲੈ ਸਕਣ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮੀ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਜੁਗਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ, ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਮਹੰਤ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਗੋਨੇਆਣਾ, ਮਹੰਤ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਘਨੂੰਈਆ ਜੀ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਅਤੇ ਲੋਈ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਸੰਪਰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਗਰਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਬੀਬੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਹਲਪੁਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬਿਧੀਚੰਦ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ, ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਨੇਆਣਾ, ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਾ ਟਿਵਾਣਾ, ਬਾਬਾ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਿਵਾੜੀ, ਬਾਬਾ ਗਜਬ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਬਾਬਾ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀਪਤ, ਬਾਬਾ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਛੀਵਾੜਾ, ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਲਾਨੌਰ, ਬਾਬਾ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਾਬਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲਕੁਟੀਆ, ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸੀਂਘਣੇ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਸਟਰ ਬਲਮ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਅਵਤਾਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਤਰਲੋਚਨ ਕੌਰ, ਮਾਤਾ ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੦ ਸਤੰਬਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਸਰਬਕਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਨਵਾਂ ਮੋੜ-ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ

ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ/ਪਟਿਆਲਾ, - ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਉਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਰਹਿਬਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸਰਬਕਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਅਡਵਾਂਸਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੋਕਾਰ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ੫੫੦ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਖੋਜਣ ਲਈ ਇਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੰਤ-ਸਮਾਜ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਗੁਰਮਤਿ ਟਕਸਾਲਾਂ ਤੇ ਹੋਰ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ੧੨ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰ ਕੇ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਡਮੁੱਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਲਝਣਾ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸੰਵਾਦ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕੌਮ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸ਼ਘਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰੇ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਰਿਆਵਲ ਲਹਿਰ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਣੁਕਾ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ, ਡਾ. ਬਿਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਚਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪਰਚਿਆਂ ਦਾ ਤੱਤਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਵੇਂ ਪੱਧਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਤੱਤਸਾਰ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਚੋੜ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਧੀਆ ਜ਼ਰੀਆ ਹਨ। ਸਟੇਜ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਡਾ. ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਨਿਭਾਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਈਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇ, ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਭਰਵਾਲ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਡਾ. ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਮਲਾ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੱਜਣਵਾਲਾ, ਸ. ਨਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਈਆ, ਡਾ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਜੱਗੀ, ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਡਾ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬਿਕਰਮਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਸ. ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਏਡ ਵਾਲੇ, ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਮੋਹਾਲੀ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਤੇ ਸ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ, ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਰੋਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਹੋਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਅਕ ਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਣਾ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਞਾਮਿਯਾ ਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2੪ ਸਤੰਬਰ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਨਾਦਿਰ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੁਸਤਕ 'ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰ' ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550ਸਾਲਾ ਪੁਕਾਸ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਨਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋਤੀ ਵਾਲਾ ਘਾਟ ਯੂ.ਪੀ. ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ ਖਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਯਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜੁੜੇਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ। (1 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਜਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (6 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੁਬਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੀਕ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ।

ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਬਣਨ 'ਤੇ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੋਗਲਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (3 ਅਕਤੂਬਰ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਮਨਮੋਹਕ ਤਸਵੀਰਾਂ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੁਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਮ.ਪੀ. ਜਥੇ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਤੇ ਹੋਰ।

ਮੋਘਾਲਿਆ ਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਨੀ: ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਜਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏਚੀ, ਪੀ.ਏ. ਜ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਕਸੀਅਨ, ਮੈਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (10 ਅਕਤੂਬਰ)

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮਿਸਟਰ ਐਂਡਰੀਓ ਬੀਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਿਲ ਬੀਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਕੋਵਾਏ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (10 ਅਕਤੂਬਰ)

ਪਿੰਡ ਚਮਿਆਰੀ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਮਦਾਸ ਤਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਦਸਤਾਰ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿਫੋਆ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕਰਮਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਆਮਪੁਰ ਤੇ ਹੋਰ।

ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਯਾ: ਦਸਵੀਂ ਪਿੰਡ ਤਖ਼ਤੂਪੁਰਾ (ਮੋਗਾ) ਵਿਖੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਅਖੰਡਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਬੋਧ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇ. ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਬਰ ਕੌਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਕਰਪੁਰਾ, ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੇਖ ਸ਼ਹੂਰ ਤੇ ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾਸ਼ਰ ਸੰਗਰਾਂ।

ਕੌਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੁਪਰਵਾਈਬਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (29 ਸਤੰਬਰ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ ਜਥੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਮੁੰਦਾਲਾ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਰਹੀਆਂ ਮੌਜੂਦ

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ/ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ ਭਾਫ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੁੰਦਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਘੋਲਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਚਨਬਧ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਮਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਫ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉੱਦਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੁੰਦਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਈਪੁਈਂ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਖੁੰਮਣ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ-ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਥੇ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਖੇਡ ਉਤਸਵ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਮੁਫਤ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆ ਰਹੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਸਾਲ ਭਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਇਸ ਸਾਲ ੨੨-੨੩ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮਾਗਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਗਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ੧੮ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੨੨-੨੩ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ੫੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇਗਾ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੫੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ੧੦-੧੧ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ੧੦ ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਮਾਜ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ੧੧ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ ਭਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਖੇਡ ਉਤਸਵ ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਲੱਖਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਖੇਡ ਉਤਸਵ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਟਰੱਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਅੰਤਿਮ ਮੈਂਬਰਾਨ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂਵਾਲਾ, ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਸ. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਕਾਉਣੀ, ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੋਗਲਾ, ਸ. ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਬੱਜੂਮਾਨ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤ੍ਰਿਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਤੇ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਕਸੀਅਨ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਪੀ.ਏ. ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੨੯ ਸਤੰਬਰ

ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਸਤਕ 'ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰ' ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਰੀਸਰਚ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਸਕਾਲਰ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨਵਾਂ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਛਪੇ ਖੋਜ-ਭਰਪੂਰ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਹੀ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਹੇਠ ਸੱਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ ਸੰਕਲਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ' ਅਤੇ 'ਵੱਡਾ ਪੁਰਖ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਪੁਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੋਜ-ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਸਿਰਤ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੇਖ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ

ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੇਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਲੇਹਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀ ਵਾਲਾ ਘਾਟ ਯੂ.ਪੀ. ਤੋਂ ਸ਼ੈਕਰਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਥ 'ਚ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਰਹਿਬਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀ ਵਾਲਾ ਘਾਟ ਤ੍ਰਿਕੁਨੀਆ ਤੋਂ ਹੋਈ ਜੋ ਯੂ.ਪੀ., ਉਤਰਾਂਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ੮ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ-ਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਆਰੰਭਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਜ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਸ. ਸੁਖਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀ ਵਾਲਾ ਘਾਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਾਬਾ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਖੰਮਣ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ., ਉਤਰਾਖੰਡ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਭਾਵਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੱਤਕਾ ਤੇ ਬੈਂਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 'ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਵਨ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਬਸਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਵੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀ ਵਾਲਾ ਘਾਟ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸੁਭਾਗਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਬਾਰਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ, ਕਥਾਵਾਚਕਾਂ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਬ੍ਰਿਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਸ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਗ, ਭਾਈ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਕੌਰ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ, ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੈਂਡ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੋਟੀਆ, ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਮਾਰਸੀ, ਬਾਬਾ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਵਾਲੇ, ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ., ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਰੀਠਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੦੧ ਅਕਤੂਬਰ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉੜੀ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਪੁਰਾਤਨ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇਗੀ -ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉੜੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿਚ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਕਾਰਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਇਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉੜੀ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਸੁੰਦਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਪੁਰਾਤਨ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਪੁਰਾਤਨ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਕਾਰਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਰ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਵਧੀਕ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ ਸ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜਫਰਵਾਲ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲਾਬਾਦ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਕਰਮਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਆਮਪੁਰ, ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਮਹੰਤ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਨੇਆਣਾ, ਮਹੰਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੁਠਾਰੀ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧੱਤਲ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਵਾਂ, ਬਾਬਾ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਯੂ.ਕੇ., ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨਾਇਬ, ਬਾਬਾ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਮਹੰਤ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਮਹੰਤ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੬ ਅਕਤੂਬਰ

ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹਨ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉੜੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਪੁਰਾਤਨ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੂਬਹੂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਹਲੀ ਦੀ ਕਾਲੀ ਲੱਕੜ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਪਰਤ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਿੱਪ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਰੱਖਤ, ਵੇਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਗਰੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਉਚਾਈ ੧੧੮ ਇੰਚ, ਜਦਕਿ ਚੌੜਾਈ ੧੧੦ ਇੰਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ੬੦ ਕਿਲੋ ਚਾਂਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇਖ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇਵੀਨਗਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇਵੀਨਗਰ (ਪਟਿਆਲਾ) ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਲਈ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨੁਮਇੰਦਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਉਥੇ ਹੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ

ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਦੇਣ। ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਸੋਗ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਅੱਧੇ ਦਿਨ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ੧੫ ਸਤੰਬਰ

ਦੋ-ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਕੋਰਸ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- * ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 100/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 30 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜਾਂ 20 ਪੌਂਡ (ਯੂ.ਕੇ.) ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ 1500/- ਸੌ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੱਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5100/-, 4100/- ਤੇ 3100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵੀ 1100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਲਈ ਪਤਾ,

ਇੰਚਾਰਜ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਫੋਨ: 0183-2553962, 2553956-59, ਐਕਸ: 322, ਫੈਕਸ: 0183-2553919

E-mail: sikhstudiescc@gmail.com Web: www.pvesgpc.org

ਗਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਜੂਨ 20੧੭

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ. ੧				
੧	ਦਸਵੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੫	੭	੦	੩੪੮੨੪੦੫੪
੨	ਦਸਵੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੭	੫੫	੦	੫੦੮੨੪੯੩
੩	ਵਿਕਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੧੨੪	੧੩੦੪੨੦	੪੬੭੯
੪	ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੩੫	੦	੨੦
੫	ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੪੧	੧੧੨੮੧੩	੦
੬	ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਰਟਰ (ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ)	੧੪੮	੦	੩੦੨੦੦
੭	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੬੧	੨੩੭੨੩	੦
੮	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੮੬	੧੦੯੦੨੮੪	੦
੯	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੯੫	੫੨੭੪੮੬	੨੦੦
੧੦	ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੦੧	੬੧੩੫	੦
੧੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫ਼ਤਰ	੨੦੩	੭੫੯੫੮	੦
੧੨	ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫ਼ਤਰ	੨੧੫	੨੦੮੪੩੦	੦
੧੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੨੭	੧੭੭੨੦	੦
੧੪	ਮੁਕਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚ ਸਿੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੪੧	੧੦੩੪੧੩੩	੦
੧੫	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੮੭	੪੩੭੮੪੩	੦
੧੬	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੩੮੯	੩੭੨੯੫੪	੦
੧੭	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੪੩੪	੪੬੯੩	੦
੧੮	ਫੁਟਕਲ	੪੪੭	੩੪੨੨੬	੧੭੫੩੧
੧੯	ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੪੬੬	੨੪੦੩੫	੦
੨੦	ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ {ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ}	੪੬੮	੫੦੪੦	੦
੨੧	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੪੭੨	੧੬੨੯੪	੦
੨੨	ਸਫਰ ਸੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੪੮੨	੧੨੧੫੭	੦
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ:੨				
੨੩	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫ਼ਤਰ	੫੦੩	੩੬੪੭੧	੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੫੯

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੨੪	ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੫੧੬	੧੩੮੦੨੪੪੪	੦
੨੫	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੫੨੫	੪੨੭੦੦੭੫	੦
੨੬	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੩੨	੯੭੭੫੦੦	੦
੨੭	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ (ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ)	੫੩੯	੪੮੯੩੦	੫੬੩੪੮
੨੮	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੫੪੯	੪੨੪੧੧੧	੯੩੮੪੩੧੨
੨੯	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੮੮	੨੬੭੬੦	੦
੩੦	ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਸਲਾ	੫੯੨	੦	੧੪੦੦
੩੧	ਵਰਦੀਆਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੫੯੮	੨੯੪੪੦	੭੧੭੪
੩੨	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੬੦੨	੧੫੮੫੫	੧੫੮੧੮੭
੩੩	ਅਮਾਨਤ ਜਨਰਲ	੬੧੦	੦	੪੬੭੦੭੯
੩੪	ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੬੧੭	੫੦੦੦੦੦੦	੧੫੦੦੦੦੦੦
੩੫	ਕੈਸ਼ ਹੋਣ ਯੋਗ ਚੈੱਕ	੬੨੪	੩੦੪੨੦	੦
੩੬	ਲੈਣ ਦੇਣ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼	੬੨੬	੧੦੦੫੫੫੨	੫੩੬੮੦
੩੭	ਕਰਜਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੬੨੯	੧੨੫੦੦੦੦੦	੦
੩੮	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੬੫੭	੧੫੦੦੯੮੪	੧੪੪੧੨੩੪
੩੯	ਸਹਾਇਤਾ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੭੬੬	੧੫੫੦੦੦੦੦	੩੧੧੫੦੦੦੦
੪੦	ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ (ਹਰਿਆਣਾ)	੭੭੬	੩੧੩੨੨੯	੦
੪੧	ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿੱਦਿਆ ਫੰਡ		੦	੩੧੦੦੦
੪੨	ਕਰਜਾ ਗੁ: ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਪਿੰਡ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੭੮੫	੦	੧੨੫੦੦੦੦
੪੩	ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਫਤਰ	੭੮੬	੬੬੪੯	੦
੪੪	ਕਿਰਾਇਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਸ੍ਰ:ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ	੮੦੫	੪੫੦੦੦	੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੬੦</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੪੫ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੮੧੧	੨੬੪੫੪੦	੨੫੦੦
੪੬ ਜਮਾਨਤ ਸਰੀਆ	੮੨੯	੪੦੮੫	੩੬੦੭੭
੪੭ ਇਮਾਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੋਰਵਰ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨਡਾਲਾ	੮੬੧	੧੧੨੦੦੭੬	੦
੪੮ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੌਲੀ: ਕਾਲਜ, ਜੀਂਦ (ਹਰਿਆਣਾ)	੮੬੫	੧੦੪੫੪੭੯੨	੦
੪੯ ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੌਲੀ: ਕਾਲਜ, ਜੀਂਦ (ਹਰਿਆਣਾ)	੮੬੭	੦	੧੮੭੧੨੬੧
੫੦ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ, ਮਲੂਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	੮੭੯	੧੨੦੬੭੭੧	੦
੫੧ ਸਰੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ, ਮਲੂਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	੮੮੩	੩੧੦੦੦	੩੭੦੫੦
੫੨ ਇਮਾਰਤ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਮਾਛੂਕੇ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੮੮੭	੧੮੦੬੫੧੫	੭੩੩੩੦
੫੩ ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਛੂਕੇ, ਲੁਧਿਆਣਾ	੮੮੯	੦	੨੬੩੨੭੩
੫੪ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ	੮੯੩	੩੨੫੯੫੦੭	੦
੫੫ ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ	੮੯੭	੦	੧੪੭੬੩੦
੫੬ ਇਮਾਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਬ: ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ	੯੦੧	੫੮੦੬੬੪	੩੪੭੮੮
੫੭ ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਬ: ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ	੯੦੫	੦	੭੨੮੭੯
੫੮ ਇਮਾਰਤ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗ:ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੯੦੯	੧੮੩੬੭੭੫	੫੮੫੩੫
੫੯ ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗ:ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੯੧੩	੦	੯੮੩੬੫੬

੬੦	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕਾਲਜ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੯੨੭	੧੪੧੭੯੩੩	੦
੬੧	ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕਾਲਜ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੯੩੧	੦	੧੭੬੦੨੧
੬੨	ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸਰ ਸਤਲਾਣੀ ਸਾਹਿਬ	੯੩੫	੧੬੦੯੭੩	੨੨੭੪੦
੬੩	ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸਰ ਸਤਲਾਣੀ ਸਾਹਿਬ	੯੩੯	੦	੩੯੯੦
੬੪	ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਫਫੜੇ ਭਾਈ ਕੇ ਮਾਨਸਾ	੯੪੩	੮੬੫੪੦	੪੪੭੨੦
੬੫	ਸੀਮੈਂਟ ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਫਫੜੇ ਭਾਈ ਕੇ ਮਾਨਸਾ	੯੪੫	੦	੧੮੩੧੫
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ:੩				
੬੬	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੦੧੬੫੭੧੭੯੩੦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ, ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ	੧੦੦੧	੧੩੧੫੮	੧੨੬੧੧੧
੬੭	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੩ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੨੨	੨੮੦੪੮੧੧੦	੨੬੨੬੯੬੧੦
੬੮	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੪੭੪੯ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ, ਘੰਟਾ ਘਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੮੪	੧੬੨੯੪੫੭੬	੧੬੩੮੧੮੫੫
੬੯	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰਬਰ ੫੭੪੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕੰਪਲੈਕਸ	੧੧੧੧	੨੭੯੨੭੮੩	੨੦੯੬੭੬੧
੭੦	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੨੧੬੭੦੭੫ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ(ਪਟਿਆਲਾ)	੧੧੩੪	੩੫੨੮੨੬੬੭	੧੪੮੯੨੨੧੯
੭੧	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੫੭੮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ, ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ	੧੧੭੦	੨੦੧੯	੨੦੦੦੦੦
੭੨	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੧੧੨੭੫ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਬੈਂਕ	੧੧੮੦	੦	੧੭੦੦੦੦੦
੭੩	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੧੮੨੮			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੬੨

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੧੯੧	੫੦੦੦੦੦੦	੨੮੮੯੬੬੦
੨੪ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੧੨੦੮	੧੫	੦
੨੫ ਅਮਾਨਤ ਮੈਡੀਕਲੇਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੧੪	੧੩੫੨੩੧	੧੭੮੫੭੬
੨੬ ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੧੨੩੩	੧੭੫੪੧੭	੯੯੭੮੩੧
੨੭ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ (ਜਨਰਲ)	੧੨੪੨	੦	੫੭੮੫੩੨
੨੮ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ	੧੨੬੫	੩੧੦੭੩੧	੦
੨੯ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਚੈਂਕ ਫੁਵਾਰਾ	੧੨੬੭	੫੫੦੦੦੦੦	੫੬੪੮੪੬੬
੮੦ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੩੬੦	੦	੫੮੭੫੦੧
੮੧ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਫਰਮਾਂ)	੧੩੭੧	੭੪੪੫੯	੨੮੦੯੧੬
੮੨ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ)	੧੪੧੦	੧੧੭੦੧੧੩	੯੮੧੫੨੧
ਜੋੜ :-		੧੭੬੬੯੭੨੧੪	੧੭੬੬੧੫੯੧੫
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੫੧੭੯੩੨	੫੯੯੨੩੧
ਜੋੜ :-		੧੭੭੨੧੫੧੪੬	੧੭੭੨੧੫੧੪੬

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸਹੀ/-
ਮੀਤ/ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਜੁਲਾਈ ੨੦੧੭

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ:੧				
੧	ਦਸਵੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੫	੯	੦.੦੦	੪੬੭੧੧੪੬੯.੦੦
੨	ਦਸਵੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੭	੬੪	੦.੦੦	੩੭੦੮੦੬੯.੦੦
੩	ਵਿਕਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੧੨੪	੦.੦੦	੪੬੩੦.੦੦
੪	ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੩੫	੦.੦੦	੨੫.੦੦
੫	ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੪੧	੧੦੬੬੯੬.੦੦	੦.੦੦
੬	ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਰਟਰ (ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ)	੧੪੯	੦.੦੦	੧੮੫੮੦.੦੦
੭	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੬੧	੨੩੯੬੧.੦੦	੦.੦੦
੮	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੮੭	੯੧੬੫੭੩.੦੦	੮੦੦.੦੦
੯	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੯੫	੨੯੬੯੧੮.੦੦	੦.੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੨੦੩	੭੮੭੯੩.੦੦	੦.੦੦
੧੧	ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ	੨੧੫	੯੭੬੨੦.੦੦	੦.੦੦
੧੨	ਮੁਰੰਮਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ (ਇਮਾਰਤ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ)	੨੨੫	੯੭੩੨.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੨੮	੨੬੦੩੩.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਮੁਕਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚ ਸਿੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੪੨	੨੫੨੯੭੪੨.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੯੬	੩੪੦੭੫੫.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੩੯੨	੪੧੭੪੮੪.੦੦	੬੦੦.੦੦
੧੭	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੪੩੪	੮੭੮੭੯.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਫੁਟਕਲ	੪੪੮	੨੭੨੮੮.੦੦	੩੬੮੩੦.੦੦
੧੯	ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੪੬੬	੪੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ {ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ}	੪੬੮	੧੩੩੮੦.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੪੭੩	੧੯੮੨੬.੦੦	੦.੦੦

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੨			
੨੨	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫ਼ਤਰ	੫੦੪	੨੨੪੩੩.੦੦ ੦.੦੦
੨੩	ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੫੧੭	੧੨੯੬੬੫੧੮.੦੦ ੨੪੮੪.੦੦
੨੪	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੫੨੫	੪੫੭੫੭੦੭.੦੦ ੦.੦੦
੨੫	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ (ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ)	੫੩੯	੪੮੯੩੦.੦੦ ੦.੦੦
੨੬	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੫੫੧	੩੨੩੪੫੫੪.੦੦ ੫੧੨੦੬੧੧.੦੦
੨੭	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੮੮	੬੩.੦੦ ੦.੦੦
੨੮	ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਸਲਾ	੫੯੨	੦.੦੦ ੯੮੦੦.੦੦
੨੯	ਵਰਦੀਆਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੫੯੮	੪੭੫੮.੦੦ ੧੪੬੪.੦੦
੩੦	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੬੦੩	੧੩੯੮੦.੦੦ ੨੬੨੫.੦੦
੩੧	ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੬੧੭	੫੦੦੦੦੦੦.੦੦ ੯੦੦੦੦੦੦.੦੦
੩੨	ਲੈਣ ਦੇਣ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼	੬੨੬	੧੦੦੦੦੦੦੦.੦੦ ੧੧੦੦੦੦੦੦.੦੦
੩੩	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੬੬੮	੧੧੦੦੫੦੦.੦੦ ੧੩੬੮੭੫੦.੦੦
੩੪	ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੭੬੧	੫੦੦੦੦੦੦.੦੦ ੦.੦੦
੩੫	ਸਹਾਇਤਾ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੭੬੬	੦.੦੦ ੬੦੦੦੦੦੦.੦੦
੩੬	ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ (ਹਰਿਆਣਾ)	੭੭੬	੨੮੧੬੩੯.੦੦ ੦.੦੦
੩੭	ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਫ਼ਤਰ	੭੮੬	੪੫੦.੦੦ ੦.੦੦
੩੮	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੭੯੨	੩੬੪੨੦੫੯.੦੦ ੦.੦੦
੩੯	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੮੧੨	੫੮੬੦੦.੦੦ ੦.੦੦
੪੦	ਇਮਾਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਬ: ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ	੯੦੧	੬੦੦.੦੦ ੦.੦੦
੪੧	ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਬ: ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ	੯੦੫	੯੮੭੪੪.੦੦ ੦.੦੦

੪੨	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕਾਲਜ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੯੨੭	੩੬੬੫੮.੦੦	੦.੦੦
੪੩	ਸੀਮੈਂਟ ਸਰੀਆ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕਾਲਜ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੯੩੧	੭੩੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ:੩				
੪੪	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੦੧੬੫੭੧੭੯੩੦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ, ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ	੧੦੦੧	੦.੦੦	੮੫੦੦.੦੦
੪੫	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੩ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੨੭	੩੩੪੬੬੨੪੮.੦੦	੫੯੭੦੭੭੩.੦੦
੪੬	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੪੭੪੯ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ, ਘੰਟਾ ਘਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੮੬	੨੬੬੯੩੫੦੧.੦੦	੨੦੨੨੪੧੯੫.੦੦
੪੭	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰਬਰ ੫੭੪੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕੰਪਲੈਕਸ	੧੧੧੩	੫੦੮੯੦੧੦.੦੦	੩੬੮੨੮੯੦.੦੦
੪੮	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੨੧੬੭੦੭੫ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ(ਪਟਿਆਲਾ)	੧੧੩੭	੧੨੦੫੯੭੦੪.੦੦	੧੮੧੬੬੦੫੬.੦੦
੪੯	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੧੧੨੭੫ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਬੈਂਕ	੧੧੮੦	੧੫੧੪੩੪੩.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ. ੧੧੮੨੮ ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੧੯੨	੨੩੦੮੫.੦੦	੨੯੭੭੯੦.੦੦
੫੧	ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੧੨੦੮	੫੮.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਅਮਾਨਤ ਸੈਡੀਕਲੇਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੧੫	੧੪੪੮੫੧.੦੦	੯੫੦੬੯.੦੦
੫੩	ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੧੨੩੩	੨੫੯੯੩੭.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ (ਜਰਨਲ)	੧੨੪੨	੦.੦੦	੧੩੦੮੫੩.੦੦
੫੫	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆਂ ਮੁਖਰਜੀ ਮਾਰਗ	੧੨੬੯	੧੦੭੭੧੯੬.੦੦	੧੦੭੭੧੯੬.੦੦
੫੬	ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੩੬੧	੮੩੭੮੬੬.੦੦	੦.੦੦
੫੭	ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਫਰਮਾਂ)	੧੩੭੨	੩੧੨੦੦੧.੦੦	੧੨੭੯੪.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੬੬

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

ਅਮਾਨਤ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਫਰਮਾਂ)			
੫੮ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ)	੧੪੧੯	੯੮੧੫੨੧.੦੦	੧੦੨੭੬੮੩.੦੦
ਜੋੜ :-		੧੩੩੭੫੯੯੪.੦੦	੧੩੩੬੮੦੮੩੬.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੪੪੬੭੭੪.੦੦	੫੧੭੯੩੨.੦੦
ਜੋੜ :-		੧੩੪੧੯੮੭੬੮.੦੦	੧੩੪੧੯੮੭੬੮.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-		੧੩੪੧੯੮੭੬੮.੦੦	੧੩੪੧੯੮੭੬੮.੦੦

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ ੨੦੧੭

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੨੯	੦.੦੦	੪੭੬੫੧੨੪੬.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੫੧	੦.੦੦	੮੭੯੭੧੩.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੮੦	੦.੦੦	੨੭੬੮੦੦.੦੦
੪	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੮੮	੦.੦੦	੧੫੪੩੦੦.੦੦
੫	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੧੦੪	੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੬	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੩੪	੭੭੭੮੧੯.੦੦	੨੫੮੬੫.੦੦
੭	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੧੭੬	੨੧੯੦੫੪.੦੦	੩੮੦੦.੦੦
੮	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੦੧	੫੪੦੭੯੮.੦੦	੩੯੫੪੩.੦੦
੯	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੨੧੭	੨੯੭੨੬੫.੦੦	੦.੦੦
੧੦	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੪੧	੬੩੭੮੦੫.੦੦	੪੪੮੦੦.੦੦
੧੧	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੭੮	੪੫੮੮੭.੦੦	੪੧੧੦.੦੦
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੮੯	੧੪੮੭੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੨੯੩	੩੩੩੭੩੯.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੨੯੮	੩੭੯੦੮੩੧.੦੦	੧੭੯੦.੦੦
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੦੮	੪੮੭੩੯੩.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੧੬	੬੮੫੯੮੩.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੨੩	੬੧੯੧੨੯.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੨੯	੮੭੯੬.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇ:, ਮੁਰੰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੪੮	੨੧੪੬੪੩.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੩੭੨	੧੨੮੫੩੯.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੩੮੨	੧੨੬੩੪੫੦.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੯੪	੧੫੭੯੬੪.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੪੦੬	੯੨੮੫.੦੦	੦.੦੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੬੮</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੨੪ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੪੧੭	੧੨੬੬੪.੦੦	੦.੦੦
੨੫ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੨੩	੫੩੩੩੫੨.੦੦	੦.੦੦
੨੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੪੧	੧੭੬੮੮.੦੦	੦.੦੦
੨੭ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੪੫੫	੪੧੫੯.੦੦	੦.੦੦
੨੮ ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੪੭੮	੧੩੬੬੭.੦੦	੦.੦੦
੨੯ ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੫੧੪	੦.੦੦	੨੫੯੩.੦੦
੩੦ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੩੦	੬੯੫੮੯੭.੦੦	੦.੦੦
੩੧ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ	੫੩੬	੨੭੭੪੮੪.੦੦	੦.੦੦
੩੨ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੬੯੧	੫੫੧੦੬੨.੦੦	੦.੦੦
੩੩ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੮੮	੮੩੯੪੫੧.੦੦	੧੮੨੮੯.੦੦
੩੪ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)੬੦੨		੪੦੦੨੨੭.੦੦	੯੨੪੨.੦੦
੩੫ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੬੧੪	੮੦੫੪੪.੦੦	੧੪੦੧.੦੦
੩੬ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)੬੨੩		੧੨੨੮੬੫.੦੦	੦.੦੦
੩੭ ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:.,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ ੬੩੯		੪੦੩੬੧੮.੦੦	੦.੦੦
੩੮ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ , ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੫੯	੪੫੯੭੮੭.੦੦	੦.੦੦
੩੯ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੭੩	੫੦੭੦੯.੦੦	੦.੦੦
੪੦ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੮੩	੬੨੧੦੯੪.੦੦	੦.੦੦
੪੧ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੦੮	੫੧੨੩੬੦੧.੦੦	੪੨੮੪੯.੦੦
੪੨ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੨੪	੨੩੭੧੬੭.੦੦	੧੭੮੯੦.੦੦
੪੩ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੯੬੯	੯੮੪੮੯੭.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੬੯

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੪੪	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੭੭੯	੦.੦੦	੨੬੨੩੩੭.੦੦
੪੫	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੮੦੬	੩੯੮੮੭.੦੦	੦.੦੦
੪੬	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਮਿੰਟ)	੮੧੧	੭੯੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੭	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੨੧	੨੧੦੧੬੨.੦੦	੦.੦੦
੪੮	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ	੮੨੯	੧੦੫੨੧੫.੦੦	੦.੦੦
੪੯	ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ	੮੬੩	੭੭੭੫੦੫.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਇਮਾਰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਚਿੱਟੀ ਸਿੰਘਪੁਰਾ ਅਨੰਤ ਨਾਗ ਜੰਮੂ ਕਸਮੀਰ (ਸੀਮਿੰਟ)	੮੭੦	੮੬੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੧	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੮੬	੨੭੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੯੮੦	੨੫੨੦੨੫.੦੦	੦.੦੦
੫੩	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੯੦੪	੩੬੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਚਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ	੯੦੭	੨੯੮੯੪.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ	੯੧੪	੨੯੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੬	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ)	੯੧੫	੩੦੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੭	ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ	੯੨੬	੪੬੪.੦੦	੦.੦੦
੫੮	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੦੫	੪੬੮੮੭੧.੦੦	੦.੦੦
੫੯	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੧੨	੩੨੩੭੯.੦੦	੧੬੨੭੦.੦੦
੬੦	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੬	੫੫੧੩੨੯.੦੦	੦.੦੦
੬੧	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੮	੪੧੧੫੨.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ:, ਵਜੀ:, ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੪੦	੧੧੧੮੩੦.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			

	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, (ਊਨਾ)	੧੦੫੦	੧੩੭੫੭੩.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੬੦	੬੦੭੭੦.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੩	੧੧੫੩੩੨੯.੦੦	੪੪੪੦.੦੦
੬੬	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੩	੬੦੦੧੧.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੯	੨੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੬੮	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੯੭	੫੧੬੬੦.੦੦	੫੪੬੭.੦੦
੬੯	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੪	੨੧੮੯੧.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾਂ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੧੪	੧੧੩੯੪੨.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੨੨	੩੬੧੩੯.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ, ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੩੦	੩੧੬੪੭.੦੦	੦.੦੦
੭੩	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੩੭	੪੭੪੦.੦੦	੦.੦੦
੭੪	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੦	੫੪੪੧੦.੦੦	
੭੫	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਿੰਡ ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ (ਲੋਧੀ ਕੋਠੀ) ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੨	੭੪੫.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੫੪	੫੪੦੬੩.੦੦	੦.੦੦
੭੭	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੬੬	੧੨੩੬੭੩.੦੦	੨੪.੦੦
੭੮	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੨੧

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

(ਤਨ :ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੧੮੦	੧੮੭੨੨੨.੦੦	੦.੦੦
੭੯ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੯੧	੧੩੮੧੩੦.੦੦	੦.੦੦
੮੦ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੭	੪੨੩੫.੦੦	੦.੦੦
੮੧ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੧੫	੨੯੧੭੪੫.੦੦	੨੪੦.੦੦
੮੨ ਤਨਖ਼ਾਹ, ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੨੨੯	੨੨੩੫੦.੦੦	੦.੦੦
੮੩ ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੧੨੪੦	੧੯੯੩੨੩.੦੦	੦.੦੦
੮੪ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੬੯	੯੪੦੩੦੫.੦੦	੦.੦੦
੮੫ ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੮੫	੫੧੨੬੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੬ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ	੧੩੦੩	੫੪੪੪੯੨.੦੦	੦.੦੦
੮੭ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੪੯੨	੫੫੭੨੮.੦੦	੦.੦੦
੮੮ ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੩੩੩	੪੬੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੫੮	੦.੦੦	੨੨੫੦.੦੦
੯੦ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧੩੭੮	੩੩੧੬੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੧ ਸਹਾਇਤਾ ਮਫ਼ਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੯੦	੧੫੮੩੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੨ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੦੨	੨੭੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩ ਆਮਦਨ ਕਰ	੧੪੪੨	੨੬੪੬੫੦.੦੦	੩੨੩੦੦੦.੦੦
੯੪ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੧੪੭੦	੧੪੮੦੦੨.੦੦	੬੬੮੦੯.੦੦
੯੫ ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੮੨	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦

੯੬	ਸਹਾਇਤਾ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੪੮੯	੭੯੨੭੫.੦੦	੦.੦੦
੯੭	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੧੫੧੧	੫੩੧੮੫.੦੦	੪੭੪੬੫.੦੦
੯੮	ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੧੫੩੮	੦.੦੦	੮੯੯੭੮.੦੦
੯੯	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੫੫੫	੪੬੯੫੨.੦੦	੪੬੯੫੨.੦੦
੧੦੦	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੧੫੭੩	੦.੦੦	੧੭੬੬.੦੦
੧੦੧	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਚਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੧੫੭੯	੦.੦੦	੯੦੦੦.੦੦
੧੦੨	ਅਮਾਨਤ ਜਨਰਲ	੧੫੮੮	੦.੦੦	੩੩੬੧੬.੦੦
੧੦੩	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੬੨੨	੧੩੭੧੭੩.੦੦	੧੩੭੧੭੩.੦੦
੧੦੪	ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੩੨	੨੯੯੫੮.੦੦	੨੯੯੫੮.੦੦
੧੦੫	ਲੈਣ ਦੇਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੪੫	੧੩੫੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੬	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੭੦੧	੬੮੭੭੫੩੫.੦੦	੫੨੦੫੬੦੪.੦੦
੧੦੭	ਪੇਸ਼ਗੀ ਹਥਿਆਰ	੧੭੨੨	੦.੦੦	੧੪੦੦.੦੦
੧੦੮	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੭੬੩	੬੧੦੫੦੦.੦੦	੬੧੨੭੬੨.੦੦
੧੦੯	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੭੮੯	੦.੦੦	੧੩੭੭੫੯.੦੦
੧੧੦	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੭੯੪	੦.੦੦	੨੫੦੦੦.੦੦
੧੧੧	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੮੦੦	੦.੦੦	੨੦੫੩੦.੦੦
੧੧੨	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ (ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਮੋਤੀ ਬਾਗ) ਪਟਿਆਲਾ	੧੮੨੨	੦.੦੦	੪੬੦.੦੦
੧੧੩	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੧੮੨੫	੦.੦੦	੧੨੪੦.੦੦
੧੧੪	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ: ਸ੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੧੮੨੮	੦.੦੦	੪੪੦.੦੦
੧੧੫	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੮੩੩	੫੩੦੦੦.੦੦	੫੦੧੫੦.੦੦
੧੧੬	ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੦੨੧	੧੭੩੫੪੫੪.੦੦	੧੭੩੫੪੫੪.੦੦
੧੧੭	ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੦੪੧	੧੬੪੦੯੦.੦੦	੧੬੪੦੯੦.੦੦
੧੧੮	S.B a/c no. ੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP,			

ਬਾਗ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੦੮੮	੧੨੬੩੫੯੪.੦੦	੧੫੯੦੭੯੯੭.੦੦
੧੧੯ S.B a/c no.੦੦੯੭੬੦੦੦/੦੦੦੭੦੧੨੭			
PNB, ਬਾਗ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੧੦	੫੦੬੮੫੩.੦੦	੪੧੨੬੫੨.੦੦
੧੨੦ S.B. a/c no.੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨			
PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੩੮	੧੦੫੧੭੫੦੦.੦੦	੪੬੦੬੪੭੨.੦੦
੧੨੧ S.B. a/c no.੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬ HDFC,			
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੫੪	੧੩੬੬੬੪੬੧.੦੦	੧੦੫੫੧੩੬੪.੦੦
੧੨੨ S.B. a/c no.੨੪੮੦ PSB, ਸਰਾਂਏ			
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੯੩	੧੨੭੬੨੯੯੮.੦੦	੭੫੮੧੪੮੩.੦੦
੧੨੩ S.B. a/c no.੨੧੯੨੧ IndusInd Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੭੬	੦.੦੦	੧੫੮੧੩੫੪.੦੦
੧੨੪ S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੮੭	੧੦੦੨੨੧੭੬.੦੦	੪੩੨੯੯੦੭.੦੦
੧੨੫ S.B. a/c no.੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨			
Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੯੬	੦.੦੦	੨੯੪੧੩੩੪.੦੦
੧੨੬ F.D. a/c ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੩੬	੨੩੩੪੧੬.੦੦	੨੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੭ F.D. a/c ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੬੮	੬੨੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੨੮ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੮੧	੦.੦੦	੪੯੭੪੫੨.੦੦
੧੨੯ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੩੯੯	੦.੦੦	੩੮੮੭੫.੦੦
੧੩੦ ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੪੨੩	੩੩੦੦੦.੦੦	੧੦੮੦੦.੦੦
੧੩੧ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੪੪੫	੨੯੪੪੩.੦੦	੦.੦੦
ਜੋੜ :-		੧੦੬੩੨੪੮੯੪.੦੦	੧੦੬੮੬੫੫੫.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੧੬੧੩੫੬੭.੦੦	੧੦੭੨੯੦੬.੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ :-		੧੦੭੯੩੮੪੬੧.੦੦	੧੦੭੯੩੮੪੬੧.੦੦

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਜਨਵਰੀ ੨੦੧੮

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੩੪	੦.੦੦	੧੦੬੫੫੪੫੦੩.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੫੪	੦.੦੦	੧੦੨੬੨੮੦.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੮੩	੦.੦੦	੨੬੨੮੦੦.੦੦
੪	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੯੭	੨੨੩੯੩੧੪.੦੦	੦.੦੦
੫	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੩੭	੪੩੪੩੦੭.੦੦	੨੦੯੮੫.੦੦
੬	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੧੭੯	੨੩੧੮੨੮.੦੦	੧੦੦.੦੦
੭	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੦੩	੭੩੯੮੧੨.੦੦	੯੪੯੦੨.੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੪੫	੨੦੮੪੦੭੮.੦੦	੪੬੨੫੦.੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੮੦	੪੨੩੬੫੨.੦੦	੨੮੩੦.੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੨੯੩	੫੯੦੮.੦੦	੦.੦੦
੧੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੨੯੯	੩੬੭੯੭੪੯.੦੦	੦.੦੦
੧੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੦੯	੪੭੮੯੩੪.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੧੭	੬੮੪੧੬੪.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੨੪	੮੧੫੭੨੦.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੩੦	੮੫੨੨.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੋ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੫੦	੨੧੦੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੩੭੩	੯੩੫੬੨.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੯੬	੧੬੬੮੯.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੪੧੮	੧੨੩੫੨.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੨੪	੧੫੩੮੧੩.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੪੨	੩੩੦੭੬.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੪੫੬	੫੫੬੫.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੧	੩੯੬੦.੦੦	੦.੦੦

੨੪	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਦਿ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ) ੫੨੪	੮੪੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੫	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੪੫	੨੪੬੨੪੬੦.੦੦
੨੬	ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ	੫੩੭	੪੨੫੭੯੦.੦੦
੨੭	ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੬੯੩	੨੨੨੪੨੯.੦੦
੨੮	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੮੯	੮੪੧੨੦੭.੦੦
੨੯	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)੬੦੩	੩੭੩੨੩੫.੦੦	੨੦੪੯੪.੦੦
੩੦	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੬੧੫	੬੩੭੦੩.੦੦
੩੧	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੨੪	੧੨੩੬੨੯.੦੦
੩੨	ਸਬ ਆਫਿਸ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੨੭	੨੬੫੫.੦੦
੩੩	ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ,ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ	੬੪੦	੩੫੦੨੪੬.੦੦
੩੪	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੬੨	੪੩੭੯੬੯.੦੦
੩੫	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੭੪	੪੯੯੬੬੯.੦੦
੩੬	ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੮੫	੫੨੮੧੯੬.੦੦
੩੭	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੧੦	੫੩੮੮੯੭੫.੦੦
੩੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੨੬	੩੧੦੮੯੦.੦੦
੩੯	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੯੭੩	੧੦੯੬੭੧੬.੦੦
੪੦	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਖਰਚੇ	੭੮੨	੦.੦੦

੧੬੪੬੯੧.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੨੬

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੪੧	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੮੦੭	੧੫੯੩੩੨੦.੦੦	੦.੦੦
੪੨	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ(ਸੀਮਿੰਟ)	੮੧੨	੭੯੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੩	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੨੨	੯੯੪੫੮.੦੦	੦.੦੦
੪੪	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ	੮੨੯	੩੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੫	ਇਮਾਰਤ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ) (ਸਰੀਆ)	੮੫੪	੦.੦੦	੧੫੮੨੮੩.੦੦
੪੬	ਇਮਾਰਤ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ) (ਸੀਮਿੰਟ)	੮੫੬	੦.੦੦	੩੭੭੦੧੦.੦੦
੪੭	ਇਮਾਰਤ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ) (ਠੇਕੇਦਾਰ)	੮੫੭	੯੧੮੨੨੪.੦੦	੦.੦੦
੪੮	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੮੭	੩੮੫੦.੦੦	੦.੦੦
੪੯	ਸਮਾਨ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੯੮੧	੨੨੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ	੯੦੫	੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੧	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੯੦੭	੨੪੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੯੧੦	੨੬੯੮.੦੦	੦.੦੦
੫੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੦੬	੪੪੮੮੧੦.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੧੩	੨੨੧੨੦.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੩੦	੧੪੪੯੮੯.੦੦	੦.੦੦
੫੬	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੯	੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੭	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ,ਕਰਨਾਲ ਤਨ:., ਵਜੀ:., ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੪੧	੧੭੮੧੮੨.੦੦	੦.੦੦
੫੮	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਊਨਾ)	੧੦੫੧	੧੩੬੪੧੧.੦੦	੧੪੯.੦੦
੫੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			

	ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੬੧	੬੨੭੦੮.੦੦	੦.੦੦
੬੦	ਤਨ:ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੪	੧੧੮੯੯੬੬.੦੦	੪੧੧੬.੦੦
੬੧	ਦੀਵਾਨ,ਮੇਲੇ,ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖ਼ਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੫	੨੯੩੪੮੮.੦੦	੨੭੯੩੪.੦੦
੬੨	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੯੮	੨੬੭੪੩.੦੦	੫੮੫੯.੦੦
੬੩	ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੫	੧੪੯੨੭.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੧੬	੧੪੪੯੫੯.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੨੩	੬੧੮੪੪.੦੦	੫੭੩੧੯੦.੦੦
੬੬	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ,ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ,ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੩੨	੩੩੮੦੬.੦੦	੧੭੩੩੨੫.੦੦
੬੭	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੩੭	੪੪੬੬.੦੦	੯੦੪੬.੦੦
੬੮	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੪੦	੫੧੫੨੫.੦੦	੨੬੪੩੩੫.੦੦
੬੯	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਿੰਡ ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ (ਲੋਧੀ ਕੋਠੀ) ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੨	੦.੦੦	੩੬੨੫.੦੦
੭੦	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੫੫	੪੯੦੦੨.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਤਨ: ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੬੭	੧੦੪੦੨੨.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੭੪	੨੮੩੬੩.੦੦	੦.੦੦
੭੩	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੧੮੧	੧੩੦੮੮੪.੦੦	੦.੦੦
੭੪	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੯੨	੧੩੦੭੭੦.੦੦	੦.੦੦

੨੫	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੨	੨੪੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੬	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੮	੩੬੨੫.੦੦	੦.੦੦
੨੭	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੧੬	੨੩੧੦੬੯.੦੦	੧੯੫.੦੦
੨੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੭੩	੫੩੫੨੯੬.੦੦	੦.੦੦
੨੯	ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੮੬	੨੬੭੯੭੦.੦੦	੦.੦੦
੩੦	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ	੧੩੦੪	੫੨੬੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੧	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗੱਤਕਾ)	੧੪੯੩	੮੪੭੦੨.੦੦	੦.੦੦
੩੨	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੩੩੫	੩੪੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੩	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੫੮	੫੬੭੧੬੨.੦੦	੦.੦੦
੩੪	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧੩੭੯	੩੦੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੫	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੯੩	੩੦੬੮੦੦੦.੦੦	੬੩੦੦.੦੦
੩੬	ਸਹਾਇਤਾ ਖ਼ਾਲਸਾਗੀ ਖੇਡਾਂ (ਹਾਕੀ) (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੯੫	੫੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੭	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੦੩	੨੪੮੧੨੫.੦੦	੦.੦੦
੩੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੨੩	੧੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੯	ਆਮਦਨ ਕਰ	੧੪੪੪	੩੨੩੦੦੦.੦੦	੩੪੬੩੬੦.੦੦
੪੦	ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੧੪੭੭	੬੬੮੦੯.੦੦	੪੬੨੮੭.੦੦
੪੧	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੮੩	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦

੯੨	ਸਹਾਇਤਾ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੪੯੦	੫੩੪੪੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੧੫੧੨	੨੪੭੬੬.੦੦	੦.੦੦
੯੪	ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੧੫੩੯	੮੯੯੭੮.੦੦	੦.੦੦
੯੫	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੫੫੬	੫੧੮੫੦.੦੦	੫੧੮੫੦.੦੦
੯੬	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੧੫੭੪	੦.੦੦	੧੭੬੬.੦੦
੯੭	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੧੫੮੦	੦.੦੦	੯੦੦੦.੦੦
੯੮	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੫੧	੧੨੩੯੯੮.੦੦	੧੨੩੯੯੮.੦੦
੯੯	ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੩੪	੨੭੧੭੬.੦੦	੨੭੧੭੬.੦੦
੧੦੦	ਲੈਣ ਦੇਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੪੫	੦.੦੦	੩੩੫੦੦੦੦.੦੦
੧੦੧	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੭੦੮	੩੫੪੭੪੮੦.੦੦	੮੫੨੨੨੪੩.੦੦
੧੦੨	ਪੇਸ਼ਗੀ ਹਥਿਆਰ	੧੭੨੩	੦.੦੦	੨੮੦੦.੦੦
੧੦੩	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੭੬੮	੬੬੯੬੯੫.੦੦	੫੬੬੨੦੮.੦੦
੧੦੪	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੮੦੧	੦.੦੦	੬੫੨੫੭.੦੦
੧੦੫	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ (ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਮੋਤੀ ਬਾਗ) ਪਟਿਆਲਾ	੧੮੨੩	੦.੦੦	੪੬੦.੦੦
੧੦੬	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੧੮੨੬	੦.੦੦	੧੨੪੦.੦੦
੧੦੭	ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੧੮੨੯	੦.੦੦	੪੪੦.੦੦
੧੦੮	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੮੩੪	੦.੦੦	੨੯੦੦.੦੦
੧੦੯	ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੦੨੪	੧੭੭੪੬੪੨.੦੦	੧੭੭੪੬੪੨.੦੦
੧੧੦	ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੦੪੩	੧੬੫੫੯੦.੦੦	੧੬੫੫੯੦.੦੦
੧੧੧	S.B. a/c no.੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੦੯੨	੨੩੮੯੩੯੬੪.੦੦	੧੩੪੦੦੩੯੨.੦੦
੧੧੨	FD a/c ਗੁ: ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ	੨੧੦੬	੦.੦੦	੩੯੨੭੦੧੧.੦੦

੧੧੩ S.B a/c no.੦੦੯੭੬੦੦੦/੦੦੦੭੦੧੨੭			
PNB, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੧੧	੦.੦੦	੩੮੯੮੦੯.੦੦
੧੧੪ S.B. a/c no.੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨ PNB,			
ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੪੦	੧੧੧੨੫੭੧੦੭.੦੦	੧੧੫੫੭੬੦੧੩.੦੦
੧੧੫ S.B. a/c no.੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬			
HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੫੭	੨੮੧੩੧੧੯੩.੦੦	੧੦੩੧੨੧੪੫.੦੦
੧੧੬ S.B. a/c no.੨੪੮੦ PSB,			
ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੯੬੧੪੦੮੦੦੯੦੨.੦੦		੧੧੭੭੩੬੯੨੬.੦੦
੧੧੭ S.B. a/c no.੨੩੩ PSB,			
ਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਹਾਪੁੜ (ਯੂ.ਪੀ.)	੨੨੩੫	੧੦੯੬੧੮੨.੦੦	੦.੦੦
੧੧੮ S.B a/c no.੨੯੪੯੫ Canara Bank,			
ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੬੯	੫੦੧੫੮੯.੦੦	੦.੦੦
੧੧੯ S.B. a/c no.੨੧੯੨੧ IndusInd Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੭੭	੩੦੧੦੪੨੮੦.੦੦	੧੦੫੬੭੧੬੨.੦੦
੧੨੦ S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩			
ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੮੮	੭੧੫੨੦੦੫.੦੦	੬੨੪੪੫੦੪.੦੦
੧੨੧ S.B. a/c no.੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨			
Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੯੭	੧੦੨੩੬੬੫੨.੦੦	੪੬੬੭੪੪੩.੦੦
੧੨੨ ਐਫ. ਡੀ. ਮਜੀਠ ਮੰਡੀ PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ		੦.੦੦	੧੦੩੫੭੯੯੪੯.੦੦
੧੨੩ F.D. a/c ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੩੭	੧੧੦੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੨੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੮੩	੦.੦੦	੮੪੫੫੭੪੩.੦੦
੧੨੫ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੪੦੦	੦.੦੦	੪੫੯੧੩.੦੦
੧੨੬ ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੪੨੬	੯੬੦੦੦.੦੦	੩੦੦੦.੦੦
ਜੋੜ :-		੫੨੦੨੪੪੬੫੬.੦੦	੫੧੯੯੨੨੨੭੮.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੧੨੯੧੮੮੯.੦੦	੧੬੧੩੫੬੭.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-		੫੨੧੫੩੬੫੪੫.੦੦	੫੨੧੫੩੬੫੪੫.੦੦

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਫਰਵਰੀ ੨੦੧੮

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੬੦	੦.੦੦	੬੮੦੩੪੩੬੧.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੫੫	੦.੦੦	੪੫੬੮੪੮੮.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੮੪	੨੭੫੦.੦੦	੨੩੮੬੫੦.੦੦
੪	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੨	੦.੦੦	੧੩੫੬੦੦.੦੦
੫	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੯੭	੫੫੬੭੮੦.੦੦	੦.੦੦
੬	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੧੦੪	੧੫੫੨.੦੦	੦.੦੦
੭	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੩੯	੪੬੫੬੨੬.੦੦	੨੨੬੫੦.੦੦
੮	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੧੮੧	੪੦੮੪੦੭.੦੦	੦.੦੦
੯	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੦੫	੯੯੦੨੦੧.੦੦	੦.੦੦
੧੦	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੪੮	੧੪੫੨੭੯੩.੦੦	੮੮੬੫੦.੦੦
੧੧	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੮੧	੨੫੭੬੩੦.੦੦	੫੬੯੦.੦੦
੧੨	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੨੮੮	੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੨੯੩	੧੩੨੬੪.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੨੯੯	੩੮੬੩੨੩੭.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੦੯	੪੩੪੫੨੧.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੧੮	੭੧੨੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੨੪	੮੧੭੨੩੨.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੩੧	੧੩੬੮੦.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੫੨	੨੫੪੨੬੮.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੩੭੫	੧੨੦੩੯੮.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਮੁਕੱਦਮੇ	੩੮੨	੩੦੦.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੨

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੨੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੯੭	੨੦੯੯੨.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੪੦੭	੧੨੭੭.੦੦	੦.੦੦
੨੪	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੪੧੮	੧੦੬੦੭.੦੦	੦.੦੦
੨੫	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੨੪	੪੦੩੯੯੧.੦੦	੦.੦੦
੨੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੪੩	੩੮੦੪੦.੦੦	੦.੦੦
੨੭	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੪੫੭	੨੨੨੪.੦੦	੦.੦੦
੨੮	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੪੭੯	੧੭੨੭੯.੦੦	੦.੦੦
੨੯	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੫੦	੧੧੦੪੬੮੨.੦੦	੦.੦੦
੩੦	ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)	੫੩੮	੧੩੫੪੯੫੧.੦੦	੦.੦੦
੩੧	ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੬੯੩	੬੮੧੪੫.੦੦	੦.੦੦
੩੨	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੯੦	੭੯੧੦੬੮.੦੦	੩੩੦੦੧.੦੦
੩੩	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)੬੦੪		੪੫੮੧੭੦.੦੦	੧੧੦੫੨.੦੦
੩੪	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੬੧੬	੧੦੨੯੭੨.੦੦	੫੧੭੭.੦੦
੩੫	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੨੪	੨੨੦੭੯੩.੦੦	੦.੦੦
੩੬	ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ,ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ	੬੪੨	੩੪੪੬੩੯.੦੦	੩੦੦੦.੦੦
੩੭	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੬੩	੪੫੬੧੪੧.੦੦	੭੦੦੦.੦੦
੩੮	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੭੪	੫੧੪੮੮.੦੦	੦.੦੦
੩੯	ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੮੬	੫੩੯੯੯੫.੦੦	੦.੦੦
੪੦	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੧੦	੫੪੩੫੦੮੬.੦੦	੦.੦੦
੪੧	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੨੭	੩੧੯੫੬੧.੦੦	੧੨੩੦੮.੦੦

੪੨	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੯੭੮	੯੯੨੬੩੦.੦੦	੦.੦੦
੪੩	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੭੮੪	੧੬੫੦.੦੦	੫੮੮੪੭੭.੩੫
੪੪	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਮਿੰਟ)	੮੧੨	੭੯੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੫	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੧੬	੮੪੪੮੮੨.੦੦	੦.੦੦
੪੬	ਇਮਾਰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਚਿੱਟੀ ਸਿੰਘਪੁਰਾ ਅਨੰਤ ਨਾਗ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸੀਮਿੰਟ)	੮੭੨	੩੫੬੨੫.੦੦	੦.੦੦
੪੭	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੮੭	੫੭੦੪੭.੦੦	੦.੦੦
੪੮	ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੯੮੧	੨੯੪੫੫.੦੦	੦.੦੦
੪੯	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੯੦੮	੧੯੩੩੧੦.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੯੧੦	੫੩੪੫੩.੦੦	੦.੦੦
੫੧	ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ	੯੨੭	੨੦੧੯੬.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੦੬	੪੬੮੧੭੩.੦੦	੪੬੦.੦੦
੫੩	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੩੧	੪੧੩੨੨.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੯	੨੯੭੦.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ: ਵਜੀ:, ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੪੨	੧੦੬੭੬੬.੦੦	੦.੦੦
੫੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, (ਊਨਾ)	੧੦੫੧	੧੪੧੧੭੨.੦੦	੨੪੨.੦੦
੫੭	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੫੬	੪੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੮	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੬੨	੩੦੨੬੭.੦੦	੦.੦੦

੫੯	ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੪	੧੧੫੧੭੯੫.੦੦	੨੮੯੦.੦੦
੬੦	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੫	੨੦੫੦੫.੦੦	੦.੦੦
੬੧	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੯੯	੨੮੦੩੨.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੬	੨੨੩੦੧.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੧੬	੧੪੩੭੫੦.੦੦	੬੦੦੦.੦੦
੬੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੨੪	੩੩੪੯੭.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ, ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੩੨	੩੦੬੨੨.੦੦	੦.੦੦
੬੬	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੭	੬੭੧੦.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੪੫	੪੭੭੯੨.੦੦	੦.੦੦
੬੮	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਿੰਡ ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ (ਲੋਧੀ ਕੋਠੀ) ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੩	੭੪੪.੦੦	੦.੦੦
੬੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੫੬	੭੪੨੧੪.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੬੭	੧੨੯੭੩੯.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੭੪	੩੩੧੩੧੬.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੧੮੨	੧੭੭੬੬੪.੦੦	੧੧੦੦੦.੦੦
੭੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੯੩	੧੪੨੪੭੭.੦੦	੦.੦੦
੭੪	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੨	੧੮੨੦੭.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੫

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੭੫	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੮	੩੮੯੧.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ(ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੧੭	੩੫੩੨੯੦.੦੦	੪੦੭.੦੦
੭੭	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੨੩੦	੮੩੫੦.੦੦	੦.੦੦
੭੮	ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੧੨੪੧	੩੧੯੭੬੩.੩੫	੦.੦੦
੭੯	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੭੭	੧੧੦੬੮੦੯.੦੦	੦.੦੦
੮੦	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕਾਲਜ ਆਫ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੨੭੬	੫੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੧	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ	੧੩੦੫	੧੭੪੬੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੨	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੪੯੪	੬੯੬੮੦.੦੦	੦.੦੦
੮੩	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੩੩੭	੩੦੯੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੪	ਸਹਾਇਤਾ ਸਿਕਲੀਗਰ ਤੇ ਵਣਜਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ	੧੩੪੬	੧੬੪੪੩.੦੦	੦.੦੦
੮੫	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੬੧	੫੩੬੨੦੭.੦੦	੫੩੬੨੦੭.੦੦
੮੬	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧੩੮੦	੧੯੪੫੬.੦੦	੦.੦੦
੮੭	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੯੪	੩੯੯੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੪੦੩	੩੦੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯	ਆਮਦਨ ਕਰ	੧੪੪੫	੩੪੬੩੬੦.੦੦	੪੯੨੪੦੦.੦੦
੯੦	ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੧੪੭੯	੪੬੨੮੭.੦੦	੧੫੦੫੧੬.੦੦
੯੧	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੮੩	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੨	ਸਹਾਇਤਾ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੪੧੫	੩੮੪੮੪੮.੦੦	੦.੦੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੮੬</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੯੩ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੧੫੧੨	੦.੦੦	੨੩੪੪੩.੦੦
੯੪ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼	੧੫੨੨	੧੪੬੨੦.੦੦	੩੮੪੯੫.੦੦
੯੫ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੧੫੪੦	੦.੦੦	੬੯੪੪੪.੦੦
੯੬ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੫੫੭	੫੧੩੦੬.੦੦	੫੧੩੦੬.੦੦
੯੭ ਅਮਾਨਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੫੬੯	੦.੦੦	੭੭੫੦੦.੦੦
੯੮ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ਼੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੧੫੭੪	੦.੦੦	੧੭੬੬.੦੦
੯੯ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੧੫੮੧	੦.੦੦	੯੦੮੦.੦੦
੧੦੦ ਅਮਾਨਤ ਜਨਰਲ	੧੫੮੯	੩੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੧ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੫੫	੨੪੯੮੦੯.੦੦	੨੪੯੮੦੯.੦੦
੧੦੨ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੩੫	੧੬੮੭੬.੦੦	੧੬੮੭੬.੦੦
੧੦੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੭੧੪	੫੯੫੪੫੩੪.੦੦	੫੨੬੦੩੬੯.੦੦
੧੦੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੭੨੨	੬੨੭੨੨੫.੦੦	੭੦੫੪੨੦.੦੦
੧੦੫ ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੭੮੯	੦.੦੦	੫੪੨੬੦.੦੦
੧੦੬ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੭੯੪	੦.੦੦	੧੮੯੦੦੦.੦੦
੧੦੭ ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੮੦੩	੦.੦੦	੫੦੬੨੨.੦੦
੧੦੮ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੧੮੨੬	੦.੦੦	੧੨੪੦.੦੦
੧੦੯ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ਼੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੧੮੨੯	੦.੦੦	੪੪੦.੦੦
੧੧੦ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੮੩੪	੦.੦੦	੫੫੦.੦੦
੧੧੧ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੦੨੬	੧੮੦੪੯੧੨.੦੦	੧੮੦੪੯੧੨.੦੦
੧੧੨ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੦੪੪	੧੬੪੩੨੦.੦੦	੧੬੪੩੨੦.੦੦
੧੧੩ S.B. a/c no.੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੦੯੭	੨੧੩੭੨੧੩੧.੦੦	੧੩੭੦੩੮੧੭.੦੦
੧੧੪ S.B. a/c no.੦੦੯੭੬੦੦੦/੦੦੦੭੦੧੨੭ PNB, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੧੨	੧੮੮੯੧੭.੦੦	੦.੦੦
੧੧੫ S.B. a/c no.੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੭

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੧੬	੫੬੮੭੩੨.੦੦	੮੯੨੫੨੮੧.੦੦
੧੧੬ S.B. a/c no.੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬			
HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੫੯	੨੯੭੩੩੦੦੦.੦੦	੩੪੮੮੮੭੭੫.੦੦
੧੧੭ S.B. a/c no.੨੪੮੦ PSB,			
ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੦੦	੧੮੪੨੭੯੬੨.੦੦	੩੪੫੬੩੭੪੩.੦੦
੧੧੮ S.B. a/c no.੨੩੩ PSB,			
ਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਹਾਪੁੜ (ਯੂ.ਪੀ.)	੨੨੩੫	੨੪੩੧੨.੦੦	੯੬੫੦੦੦.੦੦
੧੧੯ S.B. a/c no.੨੯੪੯੫ Canara Bank,			
ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੬੯	੫੮੧੫੫੧੫੦.੦੦	੫੭੫੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੦ S.B. a/c no.੨੧੯੨੧			
IndusInd Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੭੭	੫੦੦੦੦੦੦.੦੦	੧੫੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੧ S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩			
ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੮੯	੧੦੦੦੦੦੦੦.੦੦	੧੦੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੨ S.B a/c no.੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨			
Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੨੯੭	੦.੦੦	੮੧੯੨੮੫੮.੦੦
੧੨੩ S.B. a/c No. ੦੮੧੧੬੫੫੬੪੨			
ਕੋਟਿਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਮਾਲ ਰੋਡ	੨੩੧੬	੧੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੨੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੮੩	੦.੦੦	੩੮੨੩੫੨੪.੦੦
੧੨੫ ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੪੨੯	੧੧੯੨੦੦.੦੦	੮੪੦੦.੦੦
੧੨੬ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੪੪੬	੯੦੭੦.੦੦	੫੦੦੦.੦੦
੧੨੭ ਸਿੱਕਾ ਸੋਨਾ	੨੪੬੧	੦.੦੦	੩੨੦੦੦.੦੦
੧੨੮ F.D. a/c Canara Bank,			
ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੪੮੦	੦.੦੦	੫੪੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੯ F.D. a/c ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੈਂਕ			
ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੪੮੪੧੪੦੦੦੦੦੦੦.੦੦		੦.੦੦
ਜੋੜ :-		੩੨੫੯੭੯੩੩੩.੩੫	੩੨੫੩੩੧੪੭੬.੩੫
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੬੪੪੦੩੨.੦੦	੧੨੯੧੮੮੯.੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ :-		੩੨੬੬੨੩੩੬੫.੩੫	੩੨੬੬੨੩੩੬੫.੩੫

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ੨੦੧੮

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਸਸਪੈਂਸ	੫	੦	੨੯੯੯੨੭੧੩੯.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੮	੨੧੮੯੬੪੯੬੩.੦੦	੫੯੭੦੪੪੦.੦੦
੩	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੨੦	੮੦੯੬੨੧੭੬.੦੦	੨੯੫੦੦੦੦.੦੦
੪	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੯	੦.੦੦	੫੬੭੦.੦੦
੫	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੧੪੯	੧੦੫੧੬੧.੦੦	੦.੦੦
੬	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੬੯	੩੯੬੦੮੯.੦੦	੦.੦੦
੭	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੨੦੯	੧੬੬੭੧੪.੦੦	੪੦੦.੦੦
੮	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੨੯	੩੭੦੫੫੪.੦੦	੦.੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੬੩	੬੬੧੧੨੧.੦੦	੧੫੭੦੦.੦੦
੧੦	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੩੦੩	੪੮੬੫੭.੦੦	੧੦੨੦.੦੦
੧੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੩੩੫	੩੭੧੯੮੭੮.੦੦	੦.੦੦
੧੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੪੫	੪੨੮੭੨੬.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੫੩	੭੩੫੯੭੩.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੬੧	੬੧੮੬੪੭.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੬੭	੧੪੬੮੫.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੭੬	੨੧੭੫੪੩.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੪੦੦	੧੭੪੮੮੫.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੨੭	੫੦੭੭.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੬੧	੫੭੫੨੦.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੪੬੭	੮੫੬.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੬੯	੧੩੩੯੪.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੦੧	੨੨੩੦.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੫੦੯	੨੪੩੦੮.੦੦	੦.੦੦
੨੪	ਬੀਮਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੫੩੨	੬੭੦੮੯.੦੦	੩੯੧੯੪੧੬.੦੦
੨੫	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੪੪	੫੭੪੨੯੦.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੯

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੨੬	ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੫੭੯	੬੮੬੩੧.੦੦	੦.੦੦
੨੭	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੯੩	੯੧੮੩੩੩.੦੦	੧੮੦੦੦.੦੦
੨੮	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ:ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੬੦੯	੪੪੦੦੪੬.੦੦	੮੦੫੨.੦੦
੨੯	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੬੧੯	੭੮੧੦੭.੦੦	੧੧੫੬.੦੦
੩੦	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੩੧	੧੨੪੦੮੮.੦੦	੦.੦੦
੩੧	ਸਬ ਆਫਿਸ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੪੧	੩੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੨	ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ	੬੪੭	੩੭੯੮੬੮.੦੦	੦.੦੦
੩੩	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ,ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੬੬	੪੭੦੮੧੪.੦੦	੧੦੦੦.੦੦
੩੪	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੮੯	੫੨੯੩੮.੦੦	੦.੦੦
੩੫	ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ, (ਤਨਖਾਹਾਂ,ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੯੭	੪੫੨੭੧੩.੦੦	੦.੦੦
੩੬	ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੭੩੩	੯੧੫੭੨.੦੦	੦.੦੦
੩੭	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੪੭	੫੭੮੮੧੧੫.੦੦	੭੧੦੦.੦੦
੩੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੬੧	੨੬੦੧੮੫.੦੦	੭੮੪੬.੦੦
੩੯	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੭੮੩	੪੮੯੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੪੦	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੮੪੩	੦.੦੦	੧੦੩੭੪੮.੦੦
੪੧	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ(ਸੀਮਿੰਟ)	੮੮੧	੪੫੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੨	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੮੪	੧੩੭੧੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੩	ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੮੮੫	੭੩੪੩੧.੦੦	੦.੦੦
੪੪	ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸਰੀਆ)	੮੯੭	੦.੦੦	੮੫੯੧੧੨.੦੦

੪੫	ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਸੀਮਿੰਟ))	੮੯੯	੦.੦੦	੫੧੦੦੦੦.੦੦
੪੬	ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੯੦੧	੮੪੯੦੪੯੭.੦੦	੦.੦੦
੪੭	ਇਮਾਰਤ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ) (ਠੇਕੇਦਾਰ)	੯੧੪	੧੮੯੮੧੬.੦੦	੯੯੦.੦੦
੪੮	ਸਮਾਨ ਦਫ਼ਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੩੩	੦.੦੦	੭੮੦੪੬.੦੦
੪੯	ਸਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੯੬੦	੪੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ	੯੮੨	੩੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੧	ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੯੩	੩੮੬੩੧੦.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੧੪	੪੫੮੨੭੮.੦੦	੮੨੨.੦੦
੫੩	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੪੩	੧੪੨੩੨.੦੦	੦.੦੦
੫੪	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਦੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ:, ਵਜੀ:, ਸ:ਖ਼ਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੬੧	੧੧੦੨੬੦.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, (ਊਨਾ)	੧੦੭੩	੧੪੨੦੩੮.੦੦	੪੯੧.੦੦
੫੬	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੮੦	੬੨੩੮੨.੦੦	੦.੦੦
੫੭	ਤਨ:ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੯	੧੩੧੬੨੨੧.੦੦	੮੪੩੬.੦੦
੫੮	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖ਼ਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੦੧	੧੦੫੩੬.੦੦	੦.੦੦
੫੯	ਟੈਕਸਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੧੭	੦.੦੦	੬੬੫੭.੦੦
੬੦	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ.	੧੧੩੩	੮੫੯੨੬.੦੦	੦.੦੦
੬੧	ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੮੫	੬੨੪੬੪.੦੦	੦.੦੦

੬੨	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੯੭	੧੧੮੨੯੭.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੭	੬੯੮੨੪.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੨੧੫	੧੮੬੦੭੧.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੨੫	੧੪੫੬੬੫.੦੦	੩੪੯.੦੦
੬੬	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੩੩	੨੨੪੪.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ(ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੪੭	੨੮੨੯੧੯.੦੦	੭੫੬.੦੦
੬੮	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੨੬੫	੮੮੫੦.੦੦	੦.੦੦
੬੯	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੮੫	੨੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੩੩੯	੪੩੫੮.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੩੭੯	੫੫੭੯੪.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੪੧੧	੩੬੪੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੩	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੩੧	੦.੦੦	੭੭੫੨.੦੦
੭੪	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਫੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੩੮	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੫	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੫੬	੧੩੧੦੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੪੯੬	੧੪੧੧੭.੦੦	੦.੦੦
੭੭	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੧੫੦੨	੯੨੯੯੪.੦੦	੧੩੦੯੦੭.੦੦
੭੮	ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ	੧੫੩੧	੩੧੭੦੮੫.੦੦	੦.੦੦
੭੯	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੬੫੧	੭੯੪੩੪੨੧.੦੦	੬੨੬੪੩੩੮.੦੦
੮੦	ਪੇਸ਼ਗੀ ਹਥਿਆਰ	੧੭੨੫	੦.੦੦	੧੪੦੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੯੨

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੮੧	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੧੭੩੧	੭੪੦੦੦੦.੦੦	੫੮੦੦੦.੦੦
੮੨	ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੧੭੮੨	੩੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੩	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੮੦੫	੩੯੦੨੫੬.੦੦	੦.੦੦
੮੪	ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਰਾਇਆ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੧੮੦੯	੦.੦੦	੩੯੦੨੫੬.੦੦
੮੫	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੮੧੫	੩੦੩੧੭੩.੦੦	੨੦੫੭੦.੦੦
੮੬	ਜਾਇਦਾਦ ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ	੧੮੨੫	੦.੦੦	੩੦੩੧੭੩.੦੦
੮੭	ਸੇਫ ਖਾਤਾ	੨੦੦੧	੦.੦੦	੨੦੦੦੦੦੦.੦੦
੮੮	S.B. a/c no.੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੦੨੪	੨੩੬੮੫੫੧੨.੦੦	੧੨੧੬੯੫੨੯.੦੦
੮੯	S.B. a/c no.੦੦੯੭੬੦੦੦/੦੦੦੭੦੧੨੭ PNB, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੩੧	੦.੦੦	੧੦੦੦੦੦੦.੦੦
੯੦	S.B. a/c no.੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨ PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੪੧	੩੫੪੦੧੭.੦੦	੫੪੬੯੦੩੯.੦੦
੯੧	S.B. a/c no.੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬ HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੮੨	੪੬੦੫੦੬੩.੦੦	੫੧੩੮੩੭੬.੦੦
੯੨	S.B. a/c no.੨੪੮੦ PSB, ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੧੪	੨੯੨੯੮੦੮.੦੦	੬੩੫੧੩੯੫.੦੦
੯੩	S.B. a/c no.੨੩੩ PSB, ਗੜ੍ਹੂ ਰੋਡ, ਹਾਪੁੜ (ਯੂ.ਪੀ)	੨੨੮੧		੫੦੦੦੦੦.੦੦
੯੪	S.B. a/c no.੨੦੧੬੫੭੧੭੯੮੫ Allahabad Bank, ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੦੩	੦.੦੦	੩੦੦੦੦੦.੦੦
੯੫	S.B. a/c no. ੧੦੯੧੧੦੧੦੦੦੦੫੫੨੫ Andhra Bank, ਹਾਲ ਬਜਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੧੧	੦.੦੦	੪੦੦੦੦੦.੦੦
੯੬	S.B. a/c no.੨੯੪੯੫ Canara Bank, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੧੯	੧੦੭੦੮੦੬.੦੦	੨੦੦੦੦੦੦.੦੦
੯੭	F.D. a/c Canara Bank, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੨੫	੦.੦੦	੧੦੦੦੦੦੦.੦੦
੯੮	S.B. a/c no.੨੧੯੨੧ IndusInd Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੨੯	੦.੦੦	੨੯੬੮੯੫੧.੦੦
੯੯	S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੩੯	੦.੦੦	੯੭੪੨੭੫੬.੦੦

੧੦੦ S.B. a/c no.੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨			
Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੪੯	੦.੦੦	੨੯੧੩੦੦੦.੦੦
੧੦੧ S.B. a/c No ੦੮੧੧੬੫੫੬੪੨			
ਕੋਟਿਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਮਾਲ ਰੋਡ	੨੩੬੩	੦.੦੦	੨੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੦੨ S.B. ac ੦੦੫੬੦੬੦੪੦੧੦੦੦੧੨੬੨੬ ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ			
ਬੈਂਕ ਸਾਜ਼ਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੬੮	੦.੦੦	੪੮੦੦੦.੦੦
੧੦੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੮੭	੦.੦੦	੪੩੫੮੬੯.੦੦
੧੦੪ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੪੦੩	੧੯੮੮੩੭.੦੦	੪੨੯੪੭੨.੦੦
੧੦੫ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੪੧੧	੭੯੦੦੫.੦੦	੦.੦੦
੧੦੬ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੫੦੨	੧੮੦੬੭੭੬.੦੦	੧੮੦੬੭੭੬.੦੦
੧੦੭ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੫੩੬	੧੬੯੮੧੫.੦੦	੧੭੦੨੩੫.੦੦
੧੦੮ ਆਮਦਨ ਕਰ	੨੫੬੧	੩੪੫੫੦੩.੦੦	੧੬੧੫੦੦.੦੦
੧੦੯ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੨੫੮੭	੯੫੬੩੬.੦੦	੪੯੮੦੭.੦੦
੧੧੦ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ			
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੨੧	੪੭੩੩੫.੦੦	੪੭੩੩੫.੦੦
੧੧੧ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੬੬੧	੦.੦੦	੯੦੮੦.੦੦
੧੧੨ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲੋਮ)	੨੬੭੬	੯੫੩੦੫.੦੦	੮੫੩੦੫.੦੦
੧੧੩ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੭੦੧	੧੭੦੨੬.੦੦	੧੭੦੨੬.੦੦
੧੧੪ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ			
ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੨੭੪੬	੦.੦੦	੧੨੪੦.੦੦
੧੧੫ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ: ਸ੍ਰੀ ਲਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੨੭੫੧	੦.੦੦	੪੪੦.੦੦
੧੧੬ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੭੫੫	੦.੦੦	੧੨੫.੦੦
ਜੋੜ :-		੮੭੭੪੬੬੮੯੯.੦੦	੮੭੮੭੬੩੯੯੮.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੧੩੨੭੦੯੯.੦੦	੦.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-		੮੭੮੭੬੩੯੯੮.੦੦	੮੭੮੭੬੩੯੯੮.੦੦

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਪਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਮਈ ੨੦੧੮**

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੧੧	੦.੦੦	੫੫੭੧੩੩੩੬.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੭੨	੦.੦੦	੨੫੬੬੧੪੩.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੧੦	੦.੦੦	੨੦੦੦੫੦.੦੦
੪	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੧੫੦	੨੨੪੪੬੮੮.੦੦	੦.੦੦
੫	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੧੬੩	੬੬੫੮.੦੦	੦.੦੦
੬	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੭੧	੬੦੬੪੩੫.੦੦	੦.੦੦
੭	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੨੦੯	੧੭੪੬੦੬.੦੦	੦.੦੦
੮	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੩੦	੪੭੧੮੫੮.੦੦	੦.੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੬੫	੨੪੩੨੧੭੦.੦੦	੩੦੯੦.੦੦
੧੦	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੩੦੪	੪੪੬੮੮੫.੦੦	੨੦੦.੦੦
੧੧	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੩੨੩	੩੧੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੩੨੯	੮੬੫.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੩੩੫	੩੭੮੪੨੬੨.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੪੫	੪੬੫੫੭੨.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੫੪	੭੩੨੬੮੦.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੬੧	੭੧੨੧੬੨.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੬੭	੧੭੦੯੩.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੭੭	੨੩੭੩੯੪.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੪੦੪	੫੪੪੪੧੯.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੨੫	੧੨੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੨੮	੧੧੪੯੦.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੪੪੭	੬੭੦.੦੦	੦.੦੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੯੫</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੨੩ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੪੫੫	੧੮੧੯੦.੦੦	੦.੦੦
੨੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੭੦	੩੧੧੬੮.੦੦	੦.੦੦
੨੫ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੦੧	੨੧੨੮੧.੦੦	੦.੦੦
੨੬ ਬੀਮਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੫੩੩	੦.੦੦	੧੫੭੦੭੨.੦੦
੨੭ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੪੭	੧੩੬੯੯੯੭.੦੦	੦.੦੦
੨੮ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੫੮੦	੧੨੩੭੫੩੩.੦੦	੦.੦੦
੨੯ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੯੪	੧੦੨੯੫੫੯.੦੦	੨੨੫੦੧.੦੦
੩੦ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)੬੦੯		੪੦੭੬੭੬.੦੦	੮੭੭੨.੦੦
੩੧ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੬੧੯	੯੩੭੪੩.੦੦	੩੦੦੫.੦੦
੩੨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)੬੩੧		੧੬੦੨੩੫.੦੦	੦.੦੦
੩੩ ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ,ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਕਾਲਾ ਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ	੬੪੮	੩੮੬੫੧੭.੦੦	੦.੦੦
੩੪ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੬੭	੪੭੩੮੭੯.੦੦	੨੦੦੦.੦੦
੩੫ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੮੯	੫੨੮੬੩.੦੦	੦.੦੦
੩੬ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ,ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੯੭	੫੧੨੪੮੯.੦੦	੦.੦੦
੩੭ ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੭੩੪	੭੫੭੩੦.੦੦	੦.੦੦
੩੮ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੪੮	੫੨੫੨੭੯੬.੦੦	੮੭੧੨੩.੦੦
੩੯ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੬੨	੨੪੯੦੫੯.੦੦	੩੦੪੧.੦੦
੪੦ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੭੯੦	੨੮੩੪੭੦੭.੦੦	੧੦੩੩੫.੦੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੯੬</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੪੧ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੪੧	੦.੦੦	੨੧੦੦.੦੦
੪੨ ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੮੪੫	੩੨੦੭੭੮.੦੦	੧੯੮੫੪੮.੦੦
੪੩ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੮੭੬	੧੬੭੮੩੬੪.੦੦	੦.੦੦
੪੪ ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੮੨	੧੮੬੬੬੬.੦੦	੦.੦੦
੪੫ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੩੩	੧੬੧੧੭੦.੦੦	੦.੦੦
੪੬ ਸਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੯੬੦	੧੪੭੫੦.੦੦	੦.੦੦
੪੭ ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੯੬੮	੨੩੦.੦੦	੦.੦੦
੪੮ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੯੭੫	੧੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੯ ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ	੯੭੭	੧੮੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੦ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੯੭੮	੬੧੫੯.੦੦	੦.੦੦
੫੧ ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ)	੯੮੩	੪੭੯੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫੨ ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੯੪	੩੧੯੫੦੪.੦੦	੦.੦੦
੫੩ ਕਰਜਾ ਖੀਦ ਜਮੀਨ (ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਲਸ਼ਕਰੀ ਕੋਟਾ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੧੨	੦.੦੦	੧੨੨੩੬੦੩੪.੦੦
੫੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੧੪	੪੬੬੬੧੮.੦੦	੦.੦੦
੫੫ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੨੫	੧੧੫੫੧੧.੦੦	੦.੦੦
੫੬ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੪੪	੩੪੮੦੧੪.੦੦	੦.੦੦
੫੭ ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ:., ਵਜੀ:., ਸ: ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੬੧	੧੪੩੮੩੪.੦੦	੦.੦੦
੫੮ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੯੭

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

	(ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, (ਊਨਾ)	੧੦੭੩	੧੪੫੪੮੯.੦੦	੦.੦੦
੫੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			
	ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੮੦	੬੪੮੧੫.੦੦	੦.੦੦
੬੦	ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ			
	ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੮੯	੧੧੯੨੮੩੮.੦੦	੨੧੮੪.੦੦
੬੧	ਦੀਵਾਨ,ਮੇਲੇ,ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ			
	ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:,			
	ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੧	੧੦੮੨੮੫.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:,			
	ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੧੭	੪੭੮੩੫.੦੦	੯੨੯੬.੦੦
੬੩	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:,			
	ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੨੫	੧੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ			
	ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੩੩	੧੦੩੩੩੫.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੫	੩੫੪੮੩.੦੦	੦.੦੦
੬੬	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ,			
	ਬਿੰਦਾਬਨ, ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੫੩	੨੮੮੧੯.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੬੩	੫੬੪੮.੦੦	੦.੦੦
੬੮	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੭੫	੫੧੪੮੮.੦੦	੦.੦੦
੬੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ			
	(ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)			
	ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ,ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੮੫	੬੨੨੮੪.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ			
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੯੭	੧੧੭੫੮੨.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ,			
	ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੭	੨੬੭੬੪੧.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ			
	(ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੨੧੫	੨੪੮੮੮੧.੦੦	੨੨੦੦੫.੦੦
੭੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ			
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੨੫	੧੪੬੦੭੦.੦੦	੦.੦੦

੭੪	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੩੩	੧੦੮੯੫.੦੦	੦.੦੦
੭੫	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੪੧	੪੦੩੫.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ(ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੪੭	੨੯੯੨੧੬.੦੦	੦.੦੦
੭੭	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੨੬੫	੨੬੮੫੦.੦੦	੦.੦੦
੭੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੮੮	੧੧੩੩੫੬੨.੦੦	੦.੦੦
੭੯	ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੩੩੯	੧੬੦੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੦	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੩੬੦	੧੯੨੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੧	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੩੮੦	੧੦੯੨੮੦.੦੦	੦.੦੦
੮੨	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੪੧੩	੪੦੦੪੨੦.੦੦	੦.੦੦
੮੩	ਸਹਾਇਤਾ ਸਿਕਲੀਗਰ ਤੇ ਵਣਜਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ	੧੪੨੩	੧੩੫੯੫੫.੦੦	੦.੦੦
੮੪	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੩੧	੦.੦੦	੫੭੫.੦੦
੮੫	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੩੮	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੬	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ	੧੪੪੩	੧੨੧੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੭	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੫੭	੧੪੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ	੧੪੮੨	੩੫੭੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯	ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ			

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੯੯</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੪੯੬	੭੬੮੬੭.੦੦	੦.੦੦
੯੦ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖ਼ਾਹ	੧੫੦੫	੧੯੯੯੭੨.੦੦	੧੪੧੧੪੧.੦੦
੯੧ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼	੧੫੩੩	੧੧੬੪੧੭.੦੦	੦.੦੦
੯੨ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੧੫੫੧	੩੭੫੨੧੯.੦੦	੦.੦੦
੯੩ ਅਮਾਨਤ ਜਨਰਲ	੧੬੦੧	੦.੦੦	੧੫੦੦੪੪.੦੦
੯੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੬੫੯	੧੨੬੨੫੨੫੯.੦੦	੭੭੩੯੧੦੨.੦੦
੯੫ ਪੇਸ਼ਗੀ ਹਥਿਆਰ	੧੭੨੫	੦.੦੦	੧੪੦੦.੦੦
੯੬ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ	੧੭੩੫	੬੮੮੫੦੦.੦੦	੭੧੭੫੨੫.੦੦
੯੭ ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੮੧੫	੦.੦੦	੨੧੩੬੮.੦੦
੯੮ ਸੇਫ ਖਾਤਾ	੨੦੦੧	੦.੦੦	੧੩੦੦੦੦੦.੦੦
੯੯ S.B. a/c no. ੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੦੨੮	੪੭੭੭੯੯੮.੦੦	੧੩੭੩੨੪੧੨.੦੦
੧੦੦ S.B. a/c no. ੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨ PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੪੩	੧੨੦੧੫੮੩੬.੦੦	੩੫੩੨੮੩੨.੦੦
੧੦੧ S.B. a/c no. ੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬ HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੮੪	੪੧੭੨੬੦੨੧.੦੦	੧੧੪੭੯੨੬੬.੦੦
੧੦੨ S.B. a/c no. ੨੪੮੦ PSB ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੧੬	੨੪੫੮੫੩੨੭.੦੦	੨੯੮੫੦੦੪.੦੦
੧੦੩ S.B. a/c no. ੨੧੯੨੧ IndusInd Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੨੯	੦.੦੦	੫੦੦੦੦੦.੦੦
੧੦੪ S.B. a/c no. ੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੪੦	੦.੦੦	੧੦੩੬੯੭੧.੦੦
੧੦੫ S.B. a/c no. ੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨ Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੪੯	੨੦੦੦੦੦.੦੦	੧੬੮੨੬੭੬.੦੦
੧੦੬ S.B. a/c No. ੦੮੧੧੬੫੫੬੪੨ ਕੋਟਿਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਮਾਲ ਰੋਡ	੨੩੬੩	੦.੦੦	੨੨੦੨੨੭੦.੦੦
੧੦੭ S.B. a/c No. ੦੦੫੬੦੬੦੪੦੧੦੦੦੧੨੬੨੬ ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੈਂਕ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੬੮	੦.੦੦	੧੩੩੮੨੭.੦੦

੧੦੮ F.D. a/c- Indian Overseas Bank, (ਕਾਕਾ ਗੁਰਤਾਰਨ ਸਿੰਘ)	੨੩੭੬	੭੪੨੮੫੯.੦੦	੫੯੨੮੧੫.੦੦
੧੦੯ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੪੧੬	੧੦੩੭੫੬.੦੦	੨੭੨੫੦੦.੦੦
੧੧੦ ਕੈਸ਼ ਹੋਣ ਯੋਗ ਚੈਕਸ (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੨੪੨੬	੪੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੧੧ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੫੦੪	੧੮੨੧੦੪੨.੦੦	੧੮੨੧੦੪੨.੦੦
੧੧੨ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੫੩੭	੧੬੬੯੨੦.੦੦	੧੬੬੯੫੦੦.੦੦
੧੧੩ ਆਮਦਨ ਕਰ	੨੫੬੨	੧੬੧੫੦੦.੦੦	੨੧੩੫੦੦.੦੦
੧੧੪ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੨੫੯੩	੪੯੮੬੯.੦੦	੬੨੮੨੪.੦੦
੧੧੫ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੨੨	੫੮੯੧੨.੦੦	੫੮੯੧੨.੦੦
੧੧੬ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੬੬੧	੦.੦੦	੯੩੭੮.੦੦
੧੧੭ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲੇਮ)	੨੬੭੬	੫੪੯੩੬.੦੦	੫੪੯੩੬.੦੦
੧੧੮ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੭੦੨	੩੩੭੧੨.੦੦	੩੩੭੧੨.੦੦
੧੧੯ ਲੈਣ ਦੇਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੭੨੧	੦.੦੦	੧੫੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੨੦ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ (ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਮੋਤੀ ਬਾਗ) ਪਟਿਆਲਾ	੨੭੪੧		੧੩੮੦.੦੦
੧੨੧ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੨੭੪੬	੦.੦੦	੧੨੯੪.੦੦
੧੨੨ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੨੭੫੧		੪੬੦.੦੦
੧੨੩ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੭੫੫	੦.੦੦	੫੦.੦੦
ਜੋੜ :-		੧੩੭੦੩੩੬੫੫.੦੦	੧੩੬੮੯੨੫੫੧.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੧੧੮੫੯੯੫.੦੦	੧੩੨੭੦੯੯.੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ :-		੧੩੮੨੧੯੬੫੦.੦੦	੧੩੮੨੧੯੬੫੦.੦੦

ਸਹੀ/-

ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਐਡੀ. ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਜੂਨ ੨੦੧੮

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੧੩	੦.੦੦	੩੩੫੧੮੧੩੫.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੭੨	੦.੦੦	੫੦੭੦੦੦.੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੧੧	੦.੦੦	੧੬੮੯੦੦.੦੦
੪	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੧੫੦	੨੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੫	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੭੩	੫੧੦੧੭੨.੦੦	੦.੦੦
੬	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੨੧੦	੨੨੦੫੫੧.੦੦	੮੪੦੦.੦੦
੭	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੩੦	੩੪੬੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੬੭	੬੮੬੫੭੦.੦੦	੯੩੫੦.੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੩੦੫	੪੮੨੬੬.੦੦	੪੫੦.੦੦
੧੦	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੩੨੩	੨੮੧੩੬.੦੦	੦.੦੦
੧੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੩੨੯	੯੭੫੬.੦੦	੦.੦੦
੧੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼ ਦਫ਼ਤਰ	੩੩੫	੩੯੪੩੮੩੫.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੪੫	੫੪੧੯੮੪.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੫੪	੭੩੨੮੪੩.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੬੧	੫੮੦੩੮੧.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੬੭	੧੧੧੨੯.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੭੯	੨੬੮੮੧੧.੦੦	੦.੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੪੦੬	੧੮੪੩੩੪.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੨੫	੨੭੪੯੯੬.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੨੯	੮੭੦੭.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫ਼ਤਰ	੪੪੭	੨੩੭੯.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੪੫੫	੧੧੯੩੮.੦੦	੦.੦੦
੨੩	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੬੧	੪੧੩੬੯੭.੦੦	੦.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੦੨

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

੨੪	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੭੨	੮੧੧੬੫.੦੦	੦.੦੦
੨੫	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੦੨	੧੭੭੫੩.੦੦	੦.੦੦
੨੬	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੫੦੯	੧੨੨੮੫੭.੦੦	੦.੦੦
੨੭	ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੫੩੪	੦.੦੦	੪੦੫੧੮.੦੦
੨੮	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੪੭	੩੯੨੫੫੨.੦੦	੦.੦੦
੨੯	ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੫੮੦	੩੦੪੦੨੩.੦੦	੦.੦੦
੩੦	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ	੫੯੫	੯੪੪੮੭੯.੦੦	੨੪੦੬੯.੦੦
੩੧	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)੬੧੦		੩੫੦੭੫੮.੦੦	੮੮੧੪.੦੦
੩੨	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੬੨੦	੮੮੮੯੯.੦੦	੨੩੭੬.੦੦
੩੩	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੩੨	੧੪੭੭੨੩.੦੦	੦.੦੦
੩੪	ਗੁਰ:ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ:(ਬਾਦੀਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਕਾਲਾ ਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨ:.,ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ:ਆਦਿ੬੪੯		੪੬੩੫੮੩.੦੦	੦.੦੦
੩੫	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ,ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿ:ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੬੮	੪੬੮੩੭੩.੦੦	੦.੦੦
੩੬	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ੬੮੯		੫੩੯੧੦.੦੦	੦.੦੦
੩੭	ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ, (ਤਨਖਾਹਾਂ,ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੬੯੮	੫੩੬੨੧੦.੦੦	੦.੦੦
੩੮	ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੭੩੪	੬੮੭੨੬.੦੦	੦.੦੦
੩੯	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੪੯	੫੭੦੫੮੨੯.੦੦	੮੫੦੦੦.੦੦
੪੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੬੩	੨੫੩੪੮੪.੦੦	੬੮੩੦.੦੦
੪੧	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੭੯੫	੧੯੨੩੨੧੧.੦੦	੫੦੯੨੯.੦੦
੪੨	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੦੩

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

(ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੮੪੬	੧੮੦੦.੦੦	੨੦੮੪੭੨.੦੦
੪੩ ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੮੨	੬੯੩੨੧੦.੦੦	੦.੦੦
੪੪ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੩੪	੬੦੫੦.੦੦	੦.੦੦
੪੫ ਸਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੯੬੦	੫੨੦੮੦.੦੦	੦.੦੦
੪੬ ਸਮਾਨ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ	੯੬੮	੨੨੮੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੭ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ ਯੂ.ਪੀ., ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੁੜ	੯੭੮	੯੯੦੦੨.੦੦	੦.੦੦
੪੮ ਸਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੯੭੯	੭੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੪੯ ਸਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਕਾਲਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ)	੯੮੩	੧੨੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੫੦ ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੯੫	੭੧੨੧੧੦.੦੦	੦.੦੦
੫੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੧੦੧੪	੪੧੩੦੧੩.੦੦	੦.੦੦
੫੨ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੪੫	੩੨੧੧੬੮.੦੦	੧੮੫੩੬੫.੦੦
੫੩ ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ,ਕਰਨਾਲ ਤਨ:, ਵਜੀ:,ਸ:ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੧੦੬੨	੧੧੧੯੭੨.੦੦	੦.੦੦
੫੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, (ਊਨਾ)	੧੦੭੩	੧੪੬੭੪੬.੦੦	੦.੦੦
੫੫ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੧੦੮੦	੬੪੮੧੫.੦੦	੦.੦੦
੫੬ ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੯੦	੧੨੨੯੭੦੧.੦੦	੫੯੮੪.੦੦
੫੭ ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੦੨	੮੪੬੭੬.੦੦	੦.੦੦

੫੮	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੧੭	੫੪੮੧੯.੦੦	੧੦੮੯੯.੦੦
੫੯	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੧੨੫	੧੮੬੫੪.੦੦	੦.੦੦
੬੦	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੩੪	੧੨੧੧੨੩.੦੦	੦.੦੦
੬੧	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੪੫	੪੧੮੫੯.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ, ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੫੩	੩੫੩੮੫.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੬੩	੬੯੪੧.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੧੭੫	੫੭੨੮੮.੦੦	੦.੦੦
੬੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੧੮੫	੫੨੦੭੬.੦੦	
੬੬	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧੯੭	੯੫੪੦੫.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੨੧੬	੭੫੧੭੭.੦੦	੦.੦੦
੬੮	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੨੫	੧੫੫੨੭੦.੦੦	੦.੦੦
੬੯	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੩੩	੨੮੬੨੩.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੨੪੧	੪੨੫੦.੦੦	੦.੦੦
੭੧	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਉਤਰਾਂਚਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ(ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੧੨੪੮	੩੧੦੫੧੨.੦੦	੪੨੫.੦੦
੭੨	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ੧੨੬੫		੮੮੫੦.੦੦	੦.੦੦
੭੩	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੯੦	੭੧੮੨੧੩.੦੦	੦.੦੦
੭੪	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੩੬੧	੩੬੨੦੦੦.੦੦	੦.੦੦

੭੫	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੧੩੮੧	੨੫੮੬੫੫.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੪੧੬	੯੨੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੭	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੩੧	੦.੦੦	੭੮੮.੦੦
੭੮	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਗੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੪੩੮	੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੭੯	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਿਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ	੧੪੪੪	੩੦੮੩੪੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੦	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੪੫੭	੩੭੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੧	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ	੧੪੮੩	੬੫੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੨	ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੪੯੭	੫੩੧੫੫.੦੦	੦.੦੦
੮੩	ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖ਼ਾਹ	੧੫੦੫	੪੬੫੦੦.੦੦	੧੧੨੪੩੬.੦੦
੮੪	ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼	੧੫੩੩	੪੧੧੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੫	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੬੬੭	੨੦੯੦੯੪੪੧.੦੦	੩੮੯੭੯੨੩.੦੦
੮੬	ਪੇਸ਼ਗੀ ਹਥਿਆਰ	੧੭੨੫	੦.੦੦	੧੪੦੦.੦੦
੮੭	ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ	੧੭੩੯	੭੫੩੩੭੪.੦੦	੭੬੭੨੦੧.੦੦
੮੮	ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੧੭੮੨	੧੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੮੯	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ੧੮੧੫		੦.੦੦	੨੧੩੬੮.੦੦
੯੦	S.B. a/c no.੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBP, ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੦੩੧	੧੦੫੮੬੪੫੦.੦੦	੧੩੩੯੭੮੭੯.੦੦
੯੧	S.B. a/c no.੭੪੭੯੦੦੦/੦੦੦੦੮੭੩੨ PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੪੬	੪੧੦੩੭੯੭੫.੦੦	੪੨੨੪੩੩੦੮.੦੦
੯੨	ਐਫ. ਡੀ. ਮਜੀਠ ਮੰਡੀ PNB, ਸਰਾਂਏ, ਅੰਮ੍ਰਿ:੨੧੭੧		੦.੦੦	੩੮੦੦੦੦੦.੦੦
੯੩	S.B. a/c no.੧੩੧੩੧੦੦੦੦੧੭੯੬੬ HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੧੮੭	੬੪੦੪੨੮੪੦.੦੦	੮੫੯੮੯੭੫੫.੦੦
੯੪	S.B. a/c no.੨੪੮੦ PSB,			

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੦੬

ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)

ਸਰਾਂਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੨੧	੧੫੨੧੪੨੩੩.੦੦	੨੫੬੯੧੨੧੬.੦੦
੯੫ S.B. a/c no.੨੯੪੯੫ Canara Bank, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੨੦੧੦੩੮੦੬੨੭੨.੦੦	੧੦੧੯੮੦੦੦੦.੦੦	
੯੬ F.D. a/c Canara Bank, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੩੨੫	੦.੦੦	੯੬੯੪੨੨੦੭.੦੦
੯੭ S.B. a/c no.੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੩੪੨	੯੦੦੦੦੦੦੦	੧੦੭੦੧੮੨੦੩.੦੦
੯੮ S.B. a/c no.੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨ Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੩੪੯	੦.੦੦	੫੮੮੫੦੦.੦੦
੯੯ S.B. a/c No. ੦੮੧੧੬੫੫੬੪੨ ਕੋਟਿਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਮਾਲ ਰੋਡ	੨੩੬੩	੦.੦੦	੩੦੦੦੦.੦੦
੧੦੦ S.B. ac ੦੦੫੬੦੬੦੪੦੧੦੦੦੧੨੬੨੬ ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੈਂਕ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਤਾ ਨੰ ੧੧੩ ਮਿਤੀ ੯-੨-੧੮ ੨੩੬੮		੦.੦੦	੩੦੦੦੦.੦੦
੧੦੧ F.D. a/c ਜਮਾਨਤਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੭੯	੩੮੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੮੮	੦.੦੦	੯੮੪੧੦੫੬.੦੦
੧੦੩ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੪੦੪	੨੭੫੦੫੯.੦੦	੩੦੩੨੦.੦੦
੧੦੪ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੪੧੮	੪੮੩੩੭.੦੦	੧੧੨੫੦੦.੦੦
੧੦੫ ਕੈਸ਼ ਹੋਣ ਯੋਗ ਚੈਕਸ (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੨੪੨੮	੧੮੦੫੪੨੬੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੬ ਸਿੱਕੇ ਚਾਂਦੀ	੨੪੩੨	੦.੦੦	੪੨੦੦.੦੦
੧੦੭ F.D. a/c HDFC, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੪੪੦	੭੫੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੮ F.D. a/c ICICI Bank, ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿ:	੨੪੪੩	੯੦੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੯ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੫੦੬	੧੮੬੬੩੧੨.੦੦	੧੮੬੬੩੧੨.੦੦
੧੧੦ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ	੨੫੩੮	੧੫੭੫੪੦.੦੦	੧੫੭੫੪੦.੦੦
੧੧੧ ਆਮਦਨ ਕਰ	੨੫੬੩	੨੧੩੫੦੦.੦੦	੨੪੫੦੦੦.੦੦
੧੧੨ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੨੫੯੫	੬੨੮੨੪.੦੦	੬੨੯੦੬.੦੦
੧੧੩ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੨੩	੫੩੮੫੮.੦੦	੫੩੮੫੮.੦੦
੧੧੪ ਅਮਾਨਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੬੫੧	੧੪੯੫੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੧੫ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੬੬੧	੦.੦੦	੯੩੭੮.੦੦

<u>ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ</u>	<u>੧੦੭</u>	<u>ਕੱਤਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2018)</u>	
੧੧੬ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੭੦੩	੧੭੮੦੨.੦੦	੧੭੮੦੨.੦੦
੧੧੭ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ			
ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ	੨੭੪੬	੦.੦੦	੧੨੯੪.੦੦
੧੧੮ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਲੱਧੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ	੨੭੫੧	੦.੦੦	੪੬੦.੦੦
੧੧੯ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੭੫੫	੦.੦੦	੭੫.੦੦
ਜੋੜ :-		੫੬੪੪੦੪੫੯੫.੦੦	੫੬੩੯੫੬੮੦੧.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੭੩੮੨੦੧.੦੦	੧੧੮੫੯੯੫.੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ :-		੫੬੫੧੪੨੭੯੬.੦੦	੫੬੫੧੪੨੭੯੬.੦੦

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-
ਐਡੀ. ਸਕੱਤਰ,